

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA BIELSK PODLASKI
(PROJEKT)**

Opracowanie powstało na zamówienie Miasta Bielsk Podlaski w ramach prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski.

Zespół wykonujący opracowanie:

S&H Consulting:

mgr inż. Barbara Waclaw

Spis treści

1	WPROWADZENIE	5
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania prognozy	5
1.2	Cel i zakres prognozy	5
2	INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	7
3	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU <i>Programu Rewitalizacji</i> . 8	
4	POWIĄZANIA PROJEKTU <i>LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIELSK PODLASKI</i> Z INNYMI DOKUMENTAMI ORAZ CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	10
5	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	27
5.1	Położenie i klimat miasta Bielsk Podlaski	27
5.2	Krajobraz, rzeźba terenu i budowa geologiczna	28
5.3	Gleby i powierzchnia ziemi	29
5.4	Zasoby naturalne	30
5.5	Wody	30
5.6	Rośliny, zwierzęta, lasy i różnorodność biologiczna	37
5.7	Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000 i powiązania przyrodnicze	39
5.8	Powietrze atmosferyczne	42
5.9	Hałas	43
5.10	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	45
5.11	Wyjściowy stan środowiska	47
6	CHARAKTERYSTYKA POTENCJALNYCH ZMIAN ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	48
7	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	49
8	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW	

PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY z dnia 16 kwietnia 2004 r. O OCHRONIE PRZYRODY	49
9 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA	51
10 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU <i>Programu rewitalizacji</i> , W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW	72
11 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE <i>Programu Rewitalizacji</i> WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	73
12 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU <i>Programu Rewitalizacji</i> ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	74
13 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	74
14 NAPOTKANE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	75
15 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	75
16 KRÓTKIE REKOMENDACJE	76
17 LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	77
Spis rysunków:.....	79
Spis Tabel.....	80

1 WPROWADZENIE

1.1 PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski* wynika z art. 46 pkt 2,3 oraz art. 50 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 353, ze zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski (dalej *Prognoza*) została opracowana zgodnie z ustaleniami umowy zawartej pomiędzy Miastem a Wykonawcą.

Podstawą do opracowania *Prognozy* jest art. 46 ust. 1, art. 50 oraz art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 353, ze zm.).

1.2 CEL I ZAKRES PROGNOZY

W *Prognozie* analizie poddano potencjalne skutki środowiskowe realizacji *Programu* oraz zawarto informacje czy założenia określone zostały w sposób optymalny dla środowiska. Niniejszy dokument określa, czy korzyści społeczno-gospodarcze, wynikające z realizacji zamierzeń, rekompensują straty w środowisku, a także jak można zminimalizować ewentualne negatywne oddziaływanie.

Dokument uwzględnia uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku¹ oraz Podlaskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym². *Prognoza* wykonana została zgodnie z zakresem określonym w art. 51 ust. 2 pkt 1,2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 353, ze zm.). Opracowanie zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycję dotyczącą przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- ocenę istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- analizę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- analizę i ocenę istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających

¹ Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 05.07.2017 r. znak WPN.411.2.4.2017.AR

² Uzgodnienie Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku z dnia 24.06.2017 r., znak NZ.0523.53.2017.

ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2016, poz. 2134, ze zm.);

- analizę i ocenę celów ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu;
- analizę i ocenę przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych, oraz pozytywnych i negatywnych, na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, a także środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opisem metod dokonywania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienia braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub we współczesnej wiedzy.

Ponadto *Prognoza* została opracowana także z uwzględnieniem art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 353, ze zm.), tj.:

- zawiera informacje stosownie do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem;
- uwzględnia informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Z jednej strony *Program Rewitalizacji* wyznacza przede wszystkim cele i kierunki działań jakie będzie podejmować miasto w ramach poprawy jakości życia mieszkańców w wielu różnych wymiarach, obejmujących zarówno warunki mieszkaniowe, przestrzenie publiczne, półpubliczne jak również warunki środowiskowe. W niektórych przypadkach dokument nie identyfikuje żadnych konkretnych zamierzeń, nie umiejscawia ich w konkretnych lokalizacjach. Jak stwierdza Kistowski (2002)³, im większa jest ogólnikowość działań zapisanych w dokumencie, tym większy jest subiektywizm ich wpływu na środowisko i tym bardziej rzeczywisty wpływ może różnić się od teoretycznej oceny. Problem ten potęgowany jest przez możliwość wielokierunkowej interpretacji ustaleń dokumentów strategicznych.

Z drugiej strony dokument *Programu Rewitalizacji* uzupełniony jest także o konkretne przedsięwzięcia podstawowe mające za zadanie realizację ujętych w dokumencie celów strategicznych.

³ Kistowski M., Wybrane aspekty metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko przyrodnicze, „Człowiek i środowisko” 26 (3-4) 2002, s. 55-72.

2 INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny. Dostosowane były także do zawartości i stopnia szczegółowości analizowanego dokumentu oraz jego miejsca w hierarchii, jaką zajmuje w stosunku do dokumentów lokalnych, wojewódzkich i krajowych. Dlatego też pierwszym etapem przy sporządzaniu *Prognozy* było określenie stopnia szczegółowości prowadzonych ocen, tak aby odpowiadały zawartości i stopniowi szczegółowości *Programu*.

Program został podzielony na następujące poziomy: cel główny, cele strategiczne oraz kierunki działań a także podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Najbardziej szczegółowy poziom wskazują kierunki działań w ramach celów strategicznych oraz konkretne przedsięwzięcia podstawowe. Dlatego też badane oddziaływanie skutków realizacji *Programu* odniesiono właśnie do nich. Proponowane kierunki działań oraz podstawowe przedsięwzięcia poddano ocenie także pod kątem ujęcia kwestii ochrony środowiska.

Zasadniczej oceny wpływu działań i zadań zaproponowanych w *Programu* dokonano metodą desk research, w ramach której poddano analizie ogólnodostępne źródła wiedzy dotyczące badanych zjawisk: raporty i badania realizowane przez instytucje rządowe, samorządowe lub inne wiarygodne jednostki organizacyjne, dokumenty o charakterze strategicznym i programowym na poziomie unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym.

Jedną z metodą analitycznych wykorzystywanych w opracowywaniu *Prognozy* była metoda macierzowa. Metoda polega na sporządzeniu macierzy, w których umieszcza się dwie grupy list elementów i określa się powiązanie pomiędzy każdym elementem jednej grupy i wszystkimi elementami drugiej grupy. Rodzaj i intensywność powiązania zależy od przyjętych rozwiązań.

W *Prognozie* zastosowano następujące rodzaje matryc: macierz wpływu realizacji kierunków przedsięwzięć podstawowych *Programu* na komponenty środowiska oraz macierz wzajemnych powiązań celów polityk strategicznych szczebla międzynarodowego, krajowego i regionalnego z celami operacyjnymi *Programu*.

Przewidywane oddziaływanie na środowisko poszczególnych kierunków działań oceniono, według odpowiedniej wagi:

(+) – oddziaływanie pozytywne, podejmowane w ramach nich działania ukierunkowane są na poprawę stanu środowiska, jednocześnie realizacja przedsięwzięć nie ma potencjalnie negatywnego oddziaływania na środowisko;

(-) – oddziaływanie negatywne, podejmowane w ramach nich działania nie są ukierunkowane na poprawę stanu środowiska, jednocześnie realizacja przedsięwzięć może istotnie potencjalnie negatywnie oddziaływać na pewne komponenty środowiska;

(0) – oddziaływanie neutralne, w przypadku działań infrastrukturalnych w zależności od podjętych konkretnych inwestycji, mogą potencjalnie zmienić się w pozytywne albo negatywne, jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić.

Przy sporządzeniu macierzy wzajemnych powiązań celów polityk zastosowano następującą metodykę oceny:

- cele *Programu* uznano za zbieżne z celami innych dokumentów strategicznych, jeśli wystąpiły bezpośrednio i istotne powiązania zaplanowanych działań pomiędzy dokumentami (w tabeli zaprezentowano to jako znak „+”),

- cele *Programu* uznano za niezbieżne z celami innych dokumentów strategicznych, jeśli wystąpiły bezpośrednie i istotne sprzeczności celów pomiędzy dokumentami (w tabeli zaprezentowano to jako znak „-”),
- cele *Programu* uznano za częściowo zbieżne z celami innych dokumentów strategicznych (w tabeli zaprezentowano to jako znak „+/-”),
- brak istotnych powiązań zaprezentowano w tabeli jako puste pole.

Wykorzystanie metody macierzowej dla oceny wpływu realizacji celów strategicznych *Programu Rewitalizacji* na komponenty środowiska wymagało oceny stanu środowiska dzisiaj i w przyszłości. W związku z tym do oceny tego stanu, wykorzystano metodę wnioskowania heurystycznego, polegającą

na eksperckiej ocenie przebiegu dotychczasowych procesów w środowisku oraz potencjalnych zmian w wyniku realizacji działań w poszczególnych obszarach interwencji.

Metoda macierzowa wskazana jest w literaturze fachowej jako jeden z najskuteczniejszych sposobów oceny wpływu ustaleń dokumentu na poszczególne elementy środowiska⁴.

3 INFORMACJA O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PROGRAMU REWITALIZACJI

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski opracowany jest w oparciu o art. 18 ust.2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016 r. poz. 446) oraz zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministra Rozwoju z lipca 2016 r.

Wytyczne rewitalizacje definiują jako: kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrując interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji

W treść *Programu Rewitalizacji* ujęto w następujących rozdziałach:

WSTĘP

PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

METODY BADAŃ

WYBRANE ELEMENTY KONTEKSTU PROCESÓW REWITALIZACJI

ANALIZA ZRÓZNICOWANIA WEWNĄTRZMIEJSKIEGO ZJAWISK KRYZYSOWYCH

OBZAR ZDEGRADOWANY I REWITALIZACJI

SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

POWIĄZANIA PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI MIASTA

WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI

CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

⁴ Kistowski M., *Wybrane aspekty metodyczne...*, op. cit., s. 55-72.

PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE PROGRAMU REWITALIZACJI

STRUKTURA ZARZĄDZANIA

SYSTEM MONITOROWANIA I EWOLUCJI

MECHANIZM INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

USPOŁECZNIE NIE DOKUMENTU I PROCESU PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ

Cel główny Programu został sformułowany następująco:

Zrównoważony rozwój miasta poprzez efektywne wykorzystanie potencjału społecznego i zasobów materialnych.

W obrębie poszczególnych celów strategicznych wyznaczono kierunki działań.

Cel strategiczny 1: *Wzrost poziomu i jakości życia poprzez wzmocnienie kapitału społecznego,* w ramach którego wyznaczono 5 kierunków działań:

1. Tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży;
2. Aktywna polityka senioralna;
3. Promocja postaw obywatelskich;
4. Poprawa poziomu bezpieczeństwa;
5. Integracja międzypokoleniowa;

Cel strategiczny 2: *Poprawa warunków dla powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych,* w ramach którego wyznaczono 3 kierunki działań:

1. Budowa i rozwój postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców;
2. Rozwój ekonomii społecznej;
3. Rozwój kształtowania zawodowego z elementami przedsiębiorczości i mobilności zawodowej;

Cel strategiczny 3: *Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu,* w ramach którego wyznaczono 5 kierunków działań:

1. Przeciwdziałanie ubóstwu i wspieranie procesów wychodzenia z ubóstwa ze szczególnym uwzględnieniem dziedzicznego ubóstwa;
2. Wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin;
3. Rozwój systemu wsparcia osób zależnych (długotrwale chorych) i niepełnosprawnych i ich rodzin;
4. Wyrównywanie szans różnych grup społecznych na rynku pracy i aktywizacja osób bezrobotnych;
5. Wsparcie rodzin wieloproblemowych – rozwój systemu wsparcia dla rodzin: psychologicznego, prawnego i socjalnego;

Cel strategiczny 4: *Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej,* w ramach którego wyznaczono 6 kierunków działań:

1. Poprawa warunków mieszkaniowych w zasobach komunalnych;
2. Rozwój infrastruktury liniowej;
3. Poprawa stanu aerosanitarne go;

4. Poprawa jakości usług publicznych;
5. Przyjazna przestrzeń publiczna;
6. Wykorzystanie potencjału dziedzictwa materialno - kulturowego

Ponadto w dokumencie zawarto:

1. Listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami;
2. Charakterystykę pozostałych dopuszczonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, opisane wyżej.

4 POWIĄZANIA PROJEKTU LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIELSK PODLASKI Z INNYMI DOKUMENTAMI ORAZ CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Analizę spójności i powiązania *Programu Rewitalizacji* z innymi dokumentami strategicznymi przeprowadzono w kontekście polityk i strategii wyższego lub tego samego rzędu. Tym samym przeanalizowano i oceniono cele ochrony środowiska ustanowione w dokumentach szczebla międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego oraz wojewódzkiego, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu. Analiza zgodności *Programu Rewitalizacji* z innymi dokumentami strategicznymi dotyczy zasad ochrony środowiska, w tym przede wszystkim zgodności z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Analizie poddano następujące dokumenty strategiczne opracowane na szczeblu międzynarodowym, krajowym, wojewódzkim i lokalnym: *Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. Ramowa Dyrektywa Wodna, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą, Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022, Programem ochrony powietrza dla strefy podlaskiej, Planem Rozwoju Lokalnego dla Miasta Bielsk Podlaski, Strategią Rozwoju Miasta Bielsk Podlaski na lata 2011-2020, Opracowaniem ekofizjograficznym- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Bielsk Podlaski.*

Zgodność założeń *Programu Rewitalizacji* z tymi dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania będą harmonizowały z kierunkami rozwoju ustalonymi na poziomie międzynarodowym, krajowym, regionalny i lokalnym. Oznacza to że planowane działania nie będą przypadkowe oraz że przyczynią się do realizacji celów o charakterze globalnym i długoterminowym.

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW)

Najważniejszym przesłaniem RDW jest ochrona zasobów wodnych dla przyszłych pokoleń. Wprowadza ona zintegrowaną politykę wodną mającą na celu zapewnienie ludziom dostępu do czystej wody pitnej po rozsądnej cenie, która umożliwi rozwój gospodarczy i społeczny przy równoczesnym poszanowaniu potrzeb środowiska. Głównym celem RDW jest osiągnięcie stanu wszystkich części wód, poprzez określenie i wdrożenie koniecznych działań w ramach zintegrowanych programów działań w państwach członkowskich. Zgodnie z przepisami RDW planowanie gospodarowaniem wodami odbywa się w podziale na obszary dorzeczy. Na obszarze Polski wyznaczonych jest 10 obszarów dorzeczy: Wisły, Odry, Dniestru, Dunaju, Jałty, Łaby, Pregoty, Świeżej

i Ucher. Teren miasta położony jest w obszarze dorzecza Wisły (dla których opracowano plany gospodarowania wodami)

Ponadto RDW: chroni wszystkie wody – rzeki, jeziora, wody przybrzeżne i wody podziemne; ustanawia system zarządzania zlewniowego, gdyż dla wody nie istnieją granice polityczne; wymaga przygranicznej współpracy sąsiadujących państw - zainteresowanych stron; zapewnia aktywny udział wszystkich zainteresowanych stron w działaniach na rzecz gospodarowania wodą; zapewnia redukcję oraz kontrolę zanieczyszczeń pochodzących ze wszystkich źródeł oraz równowagę wymogi ochrony środowiska z interesami ludzi.

W *Programie Rewitalizacji* uwzględniono kierunek działania związany z rozwojem infrastruktury liniowej (w ramach celu strategicznego nr 4) ponadto w ramach podstawowych przedsięwzięć – dostosowanie budynku byłej szkoły podstawowej nr 5, przystosowanie budynku przedszkola Nr 3 z oddziałem integracyjnym, modernizacja MOSiR, przebudowa i rozbudowa części sportowej oraz dydaktycznej II LO zostanie wykonana nowa infrastruktura wodno – kanalizacyjna. Wszystkie te działania niewątpliwie przyczyni się do ochrony środowiska wodnego (wód powierzchniowych i podziemnych). Zbieżność poszczególnych celów *Programu Rewitalizacji* z celami RDW wykazano w tabeli nr 1.

Ponadto ochrona wód będzie realizowana pośrednio przez kierunek działania związany z kształtowaniem postaw obywatelskich w ramach celu strategicznego nr 1.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) określa warunki stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą za sobą zmiany klimatyczne. Przewidziano w nim także rozwiązania wykorzystujące pozytywny wpływ, jaki działania te mogą wywierać nie tylko na stan środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Działania adaptacyjne, podejmowane zarówno przez podmioty publiczne, jak i prywatne, będą dokonywane poprzez realizację polityk, inwestycje w infrastrukturę oraz technologie. Niezwykle istotna jest również wiedza i informacja o konsekwencjach zmian klimatycznych, a także zmiany zachowań społecznych. W dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030. Wykazały one, że największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak deszcze nawalne, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp. Zjawiska te będą występowały prawdopodobnie z coraz większą częstotliwością i natężeniem, obejmując coraz większe obszary kraju.

Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Celami szczegółowymi są:

- Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska. Przyjętym kierunkiem działań w tym obszarze jest dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu poprzez zapewnienie funkcjonowania w warunkach zarówno nadmiaru, jak i niedoboru wody. Planowane działania poprawią system gospodarki wodnej w Polsce, ułatwią dostęp do wody dobrej jakości, ograniczą negatywne skutki susz i powodzi.
- Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich, szczególnie wrażliwych na zmiany klimatu. Konieczne są zatem działania dotyczące ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych, jak i odnoszące się do produkcji rolniczej i rybackiej.
- Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu.

- Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu. Wskazane jest prowadzenie właściwego monitoringu, ostrzegania, jak również reagowania, ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości aglomeracji miejskich. Niezbędna jest również koordynacja na poziomie krajowym, szczególnie w kontekście zarządzania kryzysowego, ratownictwa i ochrony ludności. Ponadto miejska polityka przestrzenna powinna uwzględniać zmiany klimatu (adaptacja instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawalnych, mała retencja miejska oraz zwiększenie obszarów terenów zieleni i wodnych w mieście).
- Poszukiwanie i wdrażanie innowacji (organizacyjnych i technicznych) sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.
- Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu (promowanie działań zwiększających wiedzę na temat ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu).

Działania służące ochronie klimatu zostały zapisane w celu strategicznym nr 4 (Kierunek działania: rozwój infrastruktury liniowej oraz poprawa stanu aerosanirnego) oraz pośrednio w celu strategicznym nr 1 (kierunek działania: promocja postaw obywatelskich). W ramach podstawowych przedsięwzięć miasto zamierza również rozbudować i zmodernizować infrastrukturę ciepłowniczą oraz realizować strategię niskoemisyjne.

Można więc uznać że założenia *Strategii* zostaną zrealizowane także za pomocą działań ujętych w *Programie Rewitalizacji*.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych V – aktualizacja 2017

Podstawowym instrumentem wdrażania postanowień dyrektywy 91/271/EWG jest *Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych*. Celem tego dokumentu jest, ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczonych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Powyższy cel ma być osiągnięty przez realizację ujętych w nim inwestycji. *KPOŚK* jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji miejskich i wiejskich, o RLM większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków. Program ma za zadanie koordynowanie działań gmin i przedsiębiorstw wodno-kanalizacyjnych w realizacji infrastruktury sanitarnej na ich terenach.

Obowiązek aktualizacji *KPOŚK* wynika z art. 43 ust. 4c Prawa wodnego, zgodnie z którym kolejne aktualizacje Programu są dokonywane co najmniej raz na 4 lata. Najważniejszą przesłanką do przeprowadzenia obecnej aktualizacji (2017) jest konieczności pilnego opracowania dokumentu, który umożliwi samorządom - które nie zdążyły zweryfikować obszarów swoich aglomeracji w ustawowym terminie do końca 2014 r., na ubieganie się o środki w ramach programów pomocowych realizowanych przez instytucje finansujące. Prawidłowe ustanawianie przebiegu granic aglomeracji, w tym wielkości RLM aglomeracji, ma kluczowy wpływ na właściwe ich wyposażenie w kanalizację i oczyszczalnie ścieków, a przez to zapewnienie spełnienia wymagań dyrektywy 91/271/EWG.

Zgodnie z ustaleniami i przyjętą metodyką opracowania *AKPOŚK* 2017, aglomeracje zostały podzielone na 3 priorytety:

Priorytet I Aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia zobowiązań akcesyjnych. Są to aglomeracje powyżej 100 000 RLM, które spełniają co najmniej 2 warunki zgodności z dyrektywą a po zrealizowaniu planowanych inwestycji, uzyskają lub utrzymają pełną zgodność z dyrektywą 91/271/EWG.

Priorytet II Aglomeracje, które do dnia 31 września 2016 r. spełniły warunki dyrektywy 91/271/EWG dotyczące jakości i wydajności oczyszczalni oraz zagwarantowały wyposażenie w sieć kanalizacyjną co najmniej na poziomie:

- 95% - aglomeracje o RLM < 100 000,
- 98% - aglomeracje o RLM ≥ 100 000.

Planują jednak dalsze prace zmierzające do utrzymania oraz poprawy jakości i stanu środowiska.

Priorytet III Aglomeracje, które przez realizację planowanych działań inwestycyjnych - po dniu 31 grudnia 2021 r., spełnią warunki dyrektywy 91/271/EWG dotyczące jakości i wydajności oczyszczalni oraz zagwarantują wyposażenie w sieć kanalizacyjną co najmniej na poziomie:

- 95% - aglomeracje o RLM < 100 000,
- 98% - aglomeracje o RLM ≥ 100 000.

Ponadto aglomeracje muszą spełniać następujące wymagania:

Wydajności oczyszczalni – dostosowanej do usuwania 100 % ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji,

Standardów oczyszczania ścieków przez oczyszczalnie - zastosowanie odpowiednich technologii oczyszczania ścieków gwarantujących osiągnięcie wymaganych standardów oczyszczania ścieków, w tym podwyższone usuwaniem biogenów w aglomeracjach powyżej 10 000 RLM,

Wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych – umożliwiającej spełnienie blisko 100 % poziomu obsługi.

W *Programie Rewitalizacji* uwzględniono kierunek działania związany z rozwojem infrastruktury liniowej (w ramach celu strategicznego nr 4) ponadto w ramach podstawowych przedsięwzięć – dostosowanie budynku byłej Szkoły Podstawowej nr 5, przystosowanie budynku Przedszkola Nr 3 z oddziałem integracyjnym, modernizacja MOSiR, przebudowa i rozbudowa części sportowej oraz dydaktycznej II LO zostanie wykonana nowa infrastruktura wodno – kanalizacyjna.

Wszystkie te działania niewątpliwie przyczyni się do ochrony środowiska wodnego (wód powierzchniowych i podziemnych). Zbieżność poszczególnych celów *Programu rewitalizacji* z celami KPOŚK wykazano w tabeli nr 1.

Ponadto istotnym elementem w kwestii ochrony wód jest realizacja kierunku: kształtowanie postaw obywatelskich w ramach celu strategicznego nr 1.

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 (SRWP 2020)

Przyjęte w dokumencie SRWP 2020 cele horyzontalne, z jednej strony warunkują, z drugiej zaś, wspierają możliwość skutecznego osiągnięcia celów strategicznych. Przyjęte cele strategiczne zakładają równoległe prowadzenie działań na trzech kierunkach, tak aby zapewnić odpowiednio:

1. Konkurencyjną gospodarkę.
2. Powiązania krajowe i międzynarodowe.
3. Jakość życia.

Powyższe cele strategiczne dotyczą obszarów życia społeczno-gospodarczego regionu, w którym świadoma interwencja może zapewnić bieżącą poprawę sytuacji mieszkańców. Konieczna dbałość o utrzymanie wysokiej jakości środowiska jest w układzie celów traktowana jako ważny czynnik zwiększający możliwość wzrostu konkurencyjnej gospodarki – szczególnie jej zielonych sektorów.

Działania i postępy w ramach jednego celu strategicznego wzmacniają możliwość osiągnięcia lepszych wyników w ramach pozostałych celów. Podstawą rozwoju regionu jest konkurencyjna gospodarka. To ona tworzy miejsca pracy i prowadzi do wzrostu zatrudnienia, wzrostu dochodów i dobrobytu.

Ponadto utrzymanie dobrej jakości środowiska uznano za kluczową determinantę wysokiej jakości życia mieszkańców regionu.

Zadania ujęte w *Programie Rewitalizacji* – cel strategiczny nr 4 (rozwój infrastruktury liniowej, poprawa stanu aerosanitarne) posłużą szczególnie realizacji celów operacyjnych 1.5. Efektywne korzystanie z zasobów naturalnych i 3.4. Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami *Strategii*. Można więc uznać, że oba dokumenty są zbieżne w zakresie polityki służącej ochronie środowiska w regionie.

Szczególnie istotne w zakresie ochrony jakości środowiska będzie realizacja przedsięwzięć podstawowych związanych z rozwojem i modernizacją infrastruktury ciepłowniczej oraz realizacja strategii niskoemisyjnej dla miasta Bielsk Podlaski.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego

Cele zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego jak i jednostek samorządu terytorialnego nawiązują do celów określonych w „Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju”, innych dokumentów rządowych oraz strategii i odnoszą się przede wszystkim do efektywnego wykorzystania stanu zagospodarowania, tworzenia warunków do poprawy jakości życia i zrównoważonego rozwoju oraz zwiększenia konkurencyjności województwa.

Zasady zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego jak i gmin uwzględniają prymat rozwoju jakościowego nad ilościowym, symbiozę środowiska zurbanizowanego i przyrodniczego oraz wielofunkcyjność struktur przestrzennych w zakresie: ochrony środowiska i korzystania z jego zasobów, ochrony i kształtowania środowiska kulturowego, rozwoju funkcji gospodarczych województwa, wykorzystania szans i możliwości w istniejącym zagospodarowaniu, kształtowania systemu osadniczego i rozmieszczenia infrastruktury społecznej, rozwoju infrastruktury transportowej, energetycznej, wodociągowej i gospodarki odpadami.

Ustalone w dokumentach kierunki zagospodarowania przestrzennego o charakterze prawnym, planistycznym, organizacyjnym i inwestycyjnym obejmują w szczególności: ochronę obszarów i obiektów środowiska przyrodniczego i kulturowego, rozmieszczenie i rozwój ponadlokalnej infrastruktury technicznej, zagadnienia obronne i ochronne oraz zagospodarowanie obszarów funkcjonalnych i problemowych.

Zadania określone w *Programie Rewitalizacji* są zbieżne z celami wyżej omawianych dokumentów. W dokumencie zapisano bowiem działania, które mają zapewnić powszechny dostęp do infrastruktury liniowej (obszary interwencji: ochrona klimatu i jakość powietrza, zagrożenia hałasem, gospodarka wodno ściekowa) czy rewitalizację obszarów zdegradowanych i obiektów zabytkowych (obszar interwencji: zasoby geologiczne, gleby). Wszystkie podjęte działania mają zapewnić ochronę środowiska naturalnego i przyczynić się do zachowania jego wysokich walorów.

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022

Plan gospodarki odpadami dla województwa podlaskiego wyznacza 14 głównych celów:

1. Zmniejszenie ilości powstających odpadów:
 - a) ograniczenie marnotrawienia żywności,
 - b) wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia.

2. Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji.
3. Planowanie systemów zagospodarowania odpadów w regionach zgodnych z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.
4. Zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi.
5. Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).
6. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
7. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
8. Zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie.
9. Zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych.
10. Zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia.
11. Ograniczenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.
12. Utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi.
13. Monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12).
14. Zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m. i o ciepłe spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy, od 1 stycznia 2016 r.

Realizowane będą one w oparciu o szereg wskazanych w dokumencie inwestycji.

Cele ujęte w Programie Rewitalizacji nie wiążą się bezpośrednio z celami przetoczonymi wyżej, jednakże proponowane w dokumencie przedsięwzięcia podstawowe jak. np. modernizacja bazy medycznej, przystosowanie budynku przedszkola nr 3 z oddziałem integracyjnym dla osób niepełnosprawnych, dostosowanie byłej szkoły podstawowej nr 5, modernizacja MOSiR pozwolą je zrealizować. Ponadto w dokumencie wyznaczono kierunek działań związany z promocją postaw obywatelskich w ramach, których można prowadzić też edukacje w zakresie gospodarki odpadami na terenie miasta.

W ramach przedsięwzięć uzupełniających (które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji) – przewidziano między innymi zrównoważoną gospodarkę odpadami komunalnymi oraz usuwanie wyrobów zawierających azbest. Pozwolą one na realizację założonych w PGO kierunków.

Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej.

Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) występowania przekroczeń zanieczyszczeń powietrza bezno(a)piranem, pyłem PM10 i 2,5 oraz

określa skutki i możliwe do realizacji działania, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomu zanieczyszczeń co najmniej do poziomu dopuszczalnego.

Głównym celem sporządzenia i wdrożenia programu ochrony powietrza jest obniżenie nadmiernych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu a przez to poprawę warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w strefie.

Realizacja zadań wynikających z programu ochrony powietrza ma na celu zmniejszenie stężeń substancji zanieczyszczających w strefie podlaskiej do poziomu docelowego i utrzymanie go na takim poziomie lub poniżej.

Program określa działania w następującym zakresie:

1. Ograniczenia emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno – bytowej i technicznej);
2. Ograniczenia emisji liniowej (komunikacyjnej);
3. Ograniczenia emisji ze źródeł punktowych – energetyczne spalanie paliwa;
4. Ograniczenia emisji z istotnych źródeł punktowych – źródła technologiczne;
5. Edukacji ekologicznej i reklamy;
6. Planowania przestrzennego;

W Programie Rewitalizacji w ramach celu strategicznego nr 4 przewidziano rozwój infrastruktury linowej, ponadto w ramach przedsięwzięć podstawowych miasto zamierza rozbudować i zmodernizować sieć ciepłowniczą oraz realizować strategię niskoemisyjną. Pozwoli to nie tylko na poprawę parametrów jakości powietrza w mieście, ale także przyczyni się do realizacji celów ujętych w programie ochrony powietrza.

Należy więc uznać, że oba dokumenty są ze sobą zbieżne i realizacja Programu Rewitalizacji wpłynie także na realizację celi ujętych w POP.

Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Bielsk Podlaski

Nadrzędny, ostateczny cel rozwoju stanowi misja: Bielsk Podlaski – ponadlokalny ośrodek życia społeczno-gospodarczego, chroniący walory i zasoby kulturowe, zapewniający stały wzrost poziomu życia mieszkańców, tworzący sprzyjające warunki dla inwestorów.

Dla realizacji misji sformułowano system celów obejmujący: cele strategiczne, cele operacyjne oraz działania.

Cele strategiczne

1. Zwiększenie liczby miejsc pracy poprzez stymulowanie przedsiębiorczości, aktywności zawodowej i kształcenia.
2. Rozwój nowoczesnej infrastruktury komunalnej na potrzeby mieszkańców, ochrony środowiska, przedsiębiorstw oraz w celu usprawnienia zarządzania.
3. Wzmocnienie pozycji Bielska, jako wiodącego ośrodka miejskiego południowo-wschodniej części województwa.
4. Tworzenie pozytywnego wizerunku miasta, jako miejsca współpracy ludzi wielu kultur, wyznań i narodowości pielęgnujących swoją historię i tradycje.

Cele operacyjne

1. Zwiększenie liczby miejsc pracy poprzez stymulowanie przedsiębiorczości, aktywności zawodowej i kształcenia:

- A. Wspieranie przedsiębiorczości
 - B. Pobudzanie aktywności szkolnej i zawodowej
 - C. Rozwój i unowocześnienie systemu oświaty
2. Rozwój nowoczesnej infrastruktury komunalnej na potrzeby mieszkańców, ochrony środowiska, przedsiębiorstw oraz w celu usprawnienia zarządzania:
- A. Tworzenie infrastruktury technicznej i społecznej oraz ochrony środowiska
 - B. Usprawnienie zarządzania
3. Wzmocnienie pozycji Bielska, jako wiodącego ośrodka miejskiego południowo-wschodniej części województwa:
- A. Tworzenie warunków do lokalizacji usług publicznych o charakterze ponadpowiatowym
 - B. Rozwój współpracy zagranicznej w zakresie handlu z innymi krajami
4. Tworzenie pozytywnego wizerunku miasta, jako miejsca współpracy ludzi wielu kultur, wyznań i narodowości pielęgnujących swoją historię i tradycje:
- A. Pielęgnacja dorobku kulturowego
 - B. Promocja różnorodności kulturowej

Należy zauważyć, że większość kierunków działań ujętych w *Programie Rewitalizacji* (w ramach celu strategicznego 2,3 i 4) wpłynie na realizację celi operacyjnych wymienionych wyżej. Związane są one głównie z rozwojem przedsiębiorczości i infrastruktury towarzyszącej jak też z pielęgnacją dóbr kultury.

Należy więc uznać, że oba dokumenty są ze sobą synergiczne realizacja jednego celu ujętego w Programie Rewitalizacji wpłynie na realizację celu ujętego w Planie Rozwoju.

Strategia Rozwoju Miasta Bielsk Podlaski na lata 2011-2020

W dokumencie przyjęto następującą misję rozwoju Bielska Podlaskiego na lata 2011-2020: *„Bielsk Podlaski – ponadlokalny ośrodek życia społeczno-gospodarczego, chroniący walory i zasoby kulturowe, zapewniający stały wzrost poziomu życia mieszkańców, tworzący sprzyjające warunki dla inwestorów.”*

Realizowana ona będzie przez następujące cele strategiczne:

1. Zwiększenie i poprawa jakości miejsc pracy poprzez stymulowanie przedsiębiorczości, aktywności zawodowej i kształcenia.
2. Rozwój nowoczesnej infrastruktury komunalnej na potrzeby mieszkańców, ochrony środowiska, przedsiębiorstw oraz usprawnienie zarządzania.
3. Tworzenie pozytywnego wizerunku i wzmocnienie pozycji Bielska Podlaskiego jako wiodącego ośrodka miejskiego południowo-wschodniej części województwa.

W *Programie Rewitalizacji* przewidziano kierunki działań związane z budową i rozwojem postaw przedsiębiorczych, rozwojem ekonomii społecznej rozwojem kształcenia zawodowego z elementami przedsiębiorczości (w ramach celu strategicznego nr 2). Ponadto przewidziano rozwój infrastruktury liniowej, poprawę warunków mieszkaniowych w zasobach komunalnych, poprawę stanu aerasanitarnego (w ramach celu strategicznego nr 4).

Należy więc uznać, że oba dokumenty są ze sobą spójne.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Bielsk Podlaski / opracowanie ekofizjograficzne

Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska. Do najistotniejszych problemów wymagających podjęcia działań należą: zła ocena stanu wód w rz. Białej, zanieczyszczenia powietrza oraz zagrożenie hałasem drogowym.

W związku z powyższym:

- należy dążyć do zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej na terenach zurbanizowanych;
- działania planistyczne na terenie miasta powinny umożliwiać uzyskanie dobrego stanu wody w rzekach, po przez ochronę wszystkich cieków i ich dolin oraz obszarów źródliskowych;
- należy chronić zieleń nadwodną i towarzyszącą wszystkim ciekom i zbiornikom wodnym;
- działania planistyczne powinny uwzględniać liniowe źródła hałasu (nowa zabudowa nie powinna powstawać bezpośrednio przy drogach o intensywnym ruchu, należy rozważyć wprowadzenie terenów zieleni tłumiących hałas uliczny);
- należy dążyć do ograniczenia emisji pyłu PM10, m.in. poprzez: termomodernizację, centralizację systemów grzewczych, promowanie proekologicznych źródeł ciepłych, działania w zakresie ograniczania emisji komunikacyjnej (wyprowadzania ruchu tranzytowego z miasta, zapewnianie płynności ruchu, wprowadzanie pasów zieleni do ciągów komunikacyjnych);
- ograniczenie wzrostu stężeń pyłu zawieszanego PM2,5 (spowodowane głównie emisją pochodząca z silników diesla) wymaga również rozważenia wyprowadzenia ruchu tranzytowego z miasta;
- należy rozważyć i wyznaczyć zasady udostępnienia terenów nadrzecznych na cele rekreacyjne;
- należy chronić obszary nawietrzania miasta w taki sposób, aby umożliwić wymian powietrza;
- wyłączenie użytków rolnych na inne cele powinno odbywać się stopniowo, z preferencją terenów znajdujących się najbliżej istniejącej zabudowy.

Powyższe działania wpłyną na:

- ochronę terenów zieleni naturalnej, w tym lasów i dolin rzecznych, z ograniczeniem przeznaczenia ich na cele budowlane, i stopniowym przekształceniem na
- ogólnodostępne tereny rekreacyjne, wykluczenie uciążliwości komunikacyjnej, szczególnie dla zabudowy mieszkaniowej.

System przyrodniczy

W celu zachowania funkcji podstawowej systemu przyrodniczego miasta i stworzenia optymalnych warunków życia mieszkańców określono kierunki w zagospodarowaniu obszarów systemu przyrodniczego miasta, tj.:

- zachowanie i tworzenie ciągłości przestrzennej przyrodniczej struktury miasta w relacji z terenami aktywnymi przyrodniczo położonymi poza jego granicami;
- wyeksponowanie w strukturze miasta obszarów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych oraz ochrona tych terenów przed dewastacją;
- wskazanie obszarów miasta, gdzie sposób zagospodarowania będzie podporządkowany funkcjom przyrodniczym;
- ochrona i zagospodarowanie rekreacyjno-wypoczynkowe terenów leśnych;

- realizacja nowych terenów zieleni urządzonej;
- ochrona istniejącej i wprowadzenie nowej zieleni towarzyszącej obiektom budowlanym oraz zieleni osiedlowej, w tym towarzyszącej ulicom i placom;
- kształtowanie głównych i lokalnych powiązań przyrodniczych;
- tworzenie optymalnych warunków zamieszkania, pracy i wypoczynku.

W ramach Programu Rewitalizacji uwzględniono m.in. kierunek związane z poprawą stanu aerosanitarnego i rozwojem infrastruktury liniowej – cel strategiczny nr 4. Ponadto planuje się rozbudowę i modernizację sieci ciepłej, realizację strategii niskoemisyjnej oraz rewitalizację terenów zielonych. W związku z powyższym realizacja inwestycji posłuży także osiągnięciu założeniom w zakresie ochrony środowiska ujętych w Studium.

Ponadto w dokumencie ujęto także kierunek związany z promocją postaw obywatelskich – w ramach celu strategicznego 1, który pośrednio także wpłynie na poprawę jakości środowiska i pozwoli zrealizować jej cele.

Tym samym należy uznać, że oba dokumenty są ze sobą zbieżne.

Tabela 1. Powiązania Programu z innymi dokumentami

CELE DOKUMENTOW STRATEGICZNYCH		CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIELSK PODLASKI			
		CEL 1. Wzrost poziomu i jakości życia poprzez wzmocnienie kapitału społecznego	CEL 2. Poprawa warunków dla powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych	CEL3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu	CEL 4. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej
Ramowa Dyrektywa Wodna					
1	Zapobieganie dalszemu pogorszeniu oraz ochrona i poprawa stanu ekosystemów wodnych oraz w odniesieniu do ich potrzeb wodnych, ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych.	+/-			+
2	Promocja zrównoważonego korzystania z wód oparta na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych.	+/-			+/-
3	Dążenie do zwiększenia ochrony i poprawy stanu środowiska wodnego między innymi poprzez szczególne środki dla stopniowej redukcji zrzutów, emisji i strat substancji priorytetowych oraz zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych.	+/-			+
4	Zapewnienie stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu.	+/-			+
5	Zmniejszenie skutków powodzi i susz.	+/-			+/-
6	Zapewnienie odpowiedniego zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, która jest niezbędna dla zrównoważonego i sprawiedliwego korzystania z wód.	+/-			+
7	Znaczna redukcja zanieczyszczeń wód podziemnych.	+/-			+
8	Ochrona wód terytorialnych i morskich.	+/-			+
9	Ochrona i zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska morskiego.	+/-			+/-
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywa do roku 2030					
1	Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska. Przyjętym kierunkiem działań w tym obszarze jest dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu poprzez zapewnienie funkcjonowania w warunkach zarówno nadmiaru, jak i niedoboru wody. Planowane działania poprawią system gospodarki	+/-			+

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

CELE DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH		CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIELSK PODLASKI			
		CEL 1. Wzrost poziomu i jakości życia poprzez wzmocnienie kapitału społecznego	CEL 2. Poprawa warunków dla powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych	CEL3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu	CEL 4. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej
	wodnej w Polsce, ułatwią dostęp do wody dobrej jakości, ograniczą negatywne skutki susz i powodzi.				
2	Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich, szczególnie wrażliwych na zmiany klimatu. Konieczne są zatem działania dotyczące ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych, jak i odnoszące się do produkcji rolniczej i rybackiej.	+/-			+
3	Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu.	+/-			+
4	Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu. Wskazane jest prowadzenie właściwego monitoringu, ostrzegania, jak również reagowania, ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości aglomeracji miejskich. Niezbędna jest również koordynacja na poziomie krajowym, szczególnie w kontekście zarządzania kryzysowego, ratownictwa i ochrony ludności. Ponadto miejska polityka przestrzenna powinna uwzględniać zmiany klimatu (adaptacja instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawalnych, mała retencja miejska oraz zwiększenie obszarów terenów zieleni i wodnych w mieście).	+/-			+
5	Poszukiwanie i wdrażanie innowacji (organizacyjnych i technicznych) sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.	+/-			+
6	Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu (promowanie działań zwiększających wiedzę na temat ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu).	+			+
Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych					
Pr.1.	Agglomeracje priorytetowe dla wypełnienia zobowiązań akcesyjnych. Są to aglomeracje powyżej 100 000 RLM, które spełniają co najmniej 2 warunki zgodności z dyrektywą a po zrealizowaniu planowanych inwestycji, uzyskają lub utrzymują pełną zgodność z dyrektywą 91/271/EWG.	+/-			+/-

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

CELE DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH		CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIELSK PODLASKI			
		CEL 1. Wzrost poziomu i jakości życia poprzez wzmocnienie kapitału społecznego	CEL 2. Poprawa warunków dla powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych	CEL3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu	CEL 4. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej
Pr.2	<p>Aglomeracje, które do dnia 31 września 2016 r. spełniły warunki dyrektywy 91/271/EWG dotyczące jakości i wydajności oczyszczalni oraz zagwarantowały wyposażenie w sieć kanalizacyjną co najmniej na poziomie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 95% - aglomeracje o RLM < 100 000, • 98% - aglomeracje o RLM ≥ 100 000. <p>Planują jednak dalsze prace zmierzające do utrzymania oraz poprawy jakości i stanu środowiska.</p>	+/-			+/-
Pr.3	<p>Aglomeracje, które przez realizację planowanych działań inwestycyjnych - po dniu 31 grudnia 2021 r., spełnią warunki dyrektywy 91/271/EWG dotyczące jakości i wydajności oczyszczalni oraz zagwarantują wyposażenie w sieć kanalizacyjną co najmniej na poziomie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 95% - aglomeracje o RLM < 100 000, • 98% - aglomeracje o RLM ≥ 100 000. 	+/-			+/-
Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego					
1	Konkurencyjną gospodarkę.				+
2	Powiązania krajowe i międzynarodowe.				
3	Jakość życia.				+
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego					
1	Kształtowanie zrównoważonych struktur przestrzennych, nawiązujących do europejskiego systemu gospodarki przestrzennej, służących integracji europejskiej oraz wzmocnieniu spójności i konkurencyjności województwa.				+
2	Kształtowanie elastycznych struktur przestrzennych, tworzących warunki wzrostu, efektywności gospodarowania bez barier i ograniczeń, w tym: restrukturyzacji bazy ekonomicznej województwa, jej dywersyfikacji oraz racjonalnego wykorzystania zasobów przyrodniczych i kulturowych.				+
3	Kształtowanie struktur przestrzennych osadnictwa,				+

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

CELE DOKUMENTOW STRATEGICZNYCH		CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIELSK PODLASKI			
		CEL 1. Wzrost poziomu i jakości życia poprzez wzmocnienie kapitału społecznego	CEL 2. Poprawa warunków dla powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych	CEL3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu	CEL 4. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej
	stwarzających warunki rozwoju regionalnej infrastruktury społecznej, zwłaszcza w ośrodkach o znaczeniu krajowym i regionalnym.				
4	Kształtowanie struktur przestrzennych tworzących warunki ekorozwoju z aktywną ochroną, wzbogacaniem i racjonalnym wykorzystaniem środowiska przyrodniczego.				+
5	Kształtowanie struktur przestrzennych umożliwiających ochronę zróżnicowanego etnicznie krajobrazu kulturowego i obiektów zabytkowych				+
6	Tworzenie warunków przestrzennych do współpracy transgranicznej z Litwą, Białorusią i województwami sąsiadującymi.				+
7	Kształtowanie struktur przestrzennych o walorach obronnych.				+
Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022					
1	Zmniejszenie ilości powstających odpadów				+/-
2	Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji.	+			+/-
3	Planowanie systemów zagospodarowania odpadów w regionach zgodnych z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.				+/-
4	Zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi.				+/-
5	Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).				+/-

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

CELE DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH		CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIELSK PODLASKI			
		CEL 1. Wzrost poziomu i jakości życia poprzez wzmocnienie kapitału społecznego	CEL 2. Poprawa warunków dla powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych	CEL3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu	CEL 4. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej
6	Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.				+/-
7	Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.				+/-
8	Zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie.				+/-
9	Zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych.				+/-
10	Zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia.				+/-
11	Ograniczenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.				+/-
12	Utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi.				+/-
13	Monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12).				+/-
14	Zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m. i o cieple spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy, od 1 stycznia 2016 r.				+/-
Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej					
1	Ograniczenia emisji powierzchniowej (niskiej,				+

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

CELE DOKUMENTOW STRATEGICZNYCH		CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIELSK PODLASKI			
		CEL 1. Wzrost poziomu i jakości życia poprzez wzmocnienie kapitału społecznego	CEL 2. Poprawa warunków dla powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych	CEL3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu	CEL 4. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej
	rozproszonej emisji komunalno – bytowej i technicznej)				
2	Ograniczenia emisji liniowej (komunikacyjnej)				+
3	Ograniczenia emisji ze źródeł punktowych – energetyczne spalanie paliwa				+
4	Ograniczenia emisji z istotnych źródeł punktowych – źródła technologiczne				+
5	Edukacji ekologicznej i reklamy	+			
6	Planowania przestrzennego				
Plan rozwoju Lokalnego Miasta Bielsk Podlaski					
1	Zwiększenie liczby miejsc pracy poprzez stymulowanie przedsiębiorczości, aktywności zawodowej i kształcenia.		+		
2	Rozwój nowoczesnej infrastruktury komunalnej na potrzeby mieszkańców, ochrony środowiska, przedsiębiorstw oraz w celu usprawnienia zarządzania.				+
3	Wzmocnienie pozycji Bielska, jako wiodącego ośrodka miejskiego południowo-wschodniej części województwa.		+		+
4	Tworzenie pozytywnego wizerunku miasta, jako miejsca współpracy ludzi wielu kultur, wyznań i narodowości pielęgnujących swoją historię i tradycje.	+			+
Strategia Rozwoju Miasta Bielsk Podlaski na lata 2011-2020					
1	Zwiększenie i poprawa jakości miejsc pracy poprzez stymulowanie przedsiębiorczości, aktywności zawodowej i kształcenia.		+		
2	Rozwój nowoczesnej infrastruktury komunalnej na potrzeby mieszkańców, ochrony środowiska, przedsiębiorstw oraz usprawnienie zarządzania.				+
3	Tworzenie pozytywnego wizerunku i wzmocnienie pozycji Bielska Podlaskiego jako wiodącego ośrodka	+			+

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

CELE DOKUMENTOW STRATEGICZNYCH		CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIELSK PODLASKI			
		CEL 1. Wzrost poziomu i jakości życia poprzez wzmocnienie kapitału społecznego	CEL 2. Poprawa warunków dla powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych	CEL3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu	CEL 4. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej
	miejskiego południowo-wschodniej części województwa.				
Studium warunków i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Bielsk Podlaski					
1	Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska	+/-			+
2	System przyrodniczy	+/-			+

Źródło: opracowanie własne.

5 ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

5.1 POŁOŻENIE I KLIMAT MIASTA BIELSK PODLASKI

Miasto Bielsk Podlaski położone jest na terenie Polski północno-wschodniej, w południowej części województwa podlaskiego, w powiecie bielskim, w centralnej części gminy Bielsk Podlaski.

Tabela 2. Położenie miasta Bielsk Podlaski na tle powiatu bielskiego

Źródło: <http://www.gminy.pl/powiaty/220.html>

Miasto Bielsk Podlaski, według podziału Gumińskiego, należy do chłodnej dzielnicy podlaskiej. Klimat obszaru charakteryzuje się następującymi cechami:

- liczba dni chłodnych poniżej 60,
- do 138 dni z przymrozkami,
- pokrywa śnieżna zalegająca 80 - 87 dni,
- opady atmosferyczne 550-650 mm,
- okres wegetacyjny trwający 200-210 dni.

Warunki termiczne cechuje wyraźny kontynentalizm, po stosunkowo ciepłym i trwającym 86 dni lecie, występuje chłodna i długa zima (109 dni). Przedwiośnie i wiosna trwają 73 dni. Średnie dobowe maksima temperatury przyjmują wartości ujemne od połowy grudnia do końca drugiej dekady lutego, natomiast minima dobowe - od połowy listopada do końca marca.

Średnia roczna wilgotność powietrza w Bielsku Podlaskim wynosi 81%. Maksimum roczne wilgotności stwierdzano w listopadzie, minimum w końcu wiosny i pierwszej połowie lata. Mgły najczęściej występują w październiku i listopadzie, przy ogólnej ilości 35 dni średnio w roku. Średnia częstotliwość burz w mieście wynosi 14,7. Burze najczęściej występują w miesiącach letnich (czerwiec, lipiec i sierpień). Średnioroczne zachmurzenie wynosi 6,9 pokrycia nieba, ilość dni pogodnych 26, a pochmurnych 150.

Wiatry najczęściej występują z kierunku południowo-zachodniego. W drugiej kolejności różę wiatrów kształtują wiatry południowe, północno-zachodnie i południowo-wschodnie. Częstotliwość wiatrów

z kierunków zachodnich (NW, W, SW) w Bielsku Podlaskim osiąga 56%, a wiatrów wschodnich (NE, E, SE) 25,3%.

Pokrywa śnieżna zalega 90 dni. Średnia wieloletnia suma opadu atmosferycznego wynosi około 560 mm, z czego na okres wegetacyjny przypada 360 mm.

Istotną rolę w utrzymaniu higieny atmosfery miasta odgrywają wiatry. Największą średnią częstotliwość w ciągu roku na terenie miasta wykazują wiatry zachodnie NW, W, SW (56,6%), w tym maksimum z kierunku południowo-zachodniego (23,5%), uzyskując największe prędkości 4-4,1 m/s. Najrzadziej wieją wiatry z kierunku wschodniego i północnego (odpowiednio 5,7% i 6,5% przypadków) i osiągają mniejsze prędkości 2,2 - 2,6 m/s. Cisze w ciągu roku występują średnio 15,7%, przy czym nieco częściej latem i jesienią, niż zimą i wiosną⁵.

5.2 KRAJOBRAZ, RZEŻBA TERENU I BUDOWA GEOLOGICZNA

Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski według J. Kondrackiego, miasto zlokalizowane jest w mezoregionie Równina Bielska, będącego południowo-wschodnią częścią makroregionu Nizina Północnopodlaska, w obrębie podprowincji Wysoczyzny Podlasko-Białoruskie, prowincji Niż Wschodniobałtycko-Białoruski oraz megaregionu Niż Wschodnioeuropejski⁶.

Ukształtowanie terenu w mieście, tak jak pozostałej części Równiny Bielskiej, jest wynikiem procesów związanych ze zlodowaceniem środkowo-polskim i bałtyckim oraz procesami zachodzącymi w holocenie. Teren stanowi lekko pofalowany obszar moreny dennej. Rzeźba terenu nie jest zbyt zróżnicowana, wysokości na terenie miasta wahają się od 135 do 155 m n.p.m.

Najwyraźniejsze obniżenia terenu występują w obrębie doliny rzeki Białej, za co odpowiedzialne są procesy erozji rzecznej. Dolina rzeki tworzy obniżenie terenu przecinające południkowo teren miasta i formuje dwie terasy. Niższa, holocenińska terasa zalewowa wyniesiona jest 1-2 m nad średni poziom wody w rzece Białej. Posiada płaskie dno o szerokości 200-550 m i wysokości 135-137 m n.p.m. Druga, młodoplejstocenińska terasa nadzalewowa zajmuje tereny bardziej oddalone od cieków na wysokości 2-3 m ponad obszar zalewowy. Ma charakter poziomu akumulacyjnego, przechodzącego łagodnie w obszar wysoczyzny i jest słabo widoczna w terenie. W rzeźbie zaznaczają się również obniżenia utworzone przez cieki dopływowe prowadzone kanałami, obecnie okresowo zanikające. Charakteryzują je wysokości względne rzędu 2-3 m i z reguły płaskie dna. Największą z nich formuje lewy dopływ Białej, rzeka Lubka. Jest nieco mniej wyraźna od doliny Białej, łączy się z nią od zachodu. Wokół nich ukształtowały się niewielkie dolinki denudacyjne odprowadzające okresowe wody powierzchniowe. Innymi formami widocznymi w rzeźbie są obniżenia terenu występujące w górnych odcinkach dolin bocznych i dolinek denudacyjnych. Zajmują stosunkowo rozległe obszary, czasem podmokłe.

Wyraźniejsze wywyższenia terenu z maksymalnymi wysokościami rozmieszczone są miejscowo w zachodniej i wschodniej części miasta oraz poza jego granicami, poza dolinami formowanymi przez rzeki. Stanowi je zdenudowana wysoczyzna plejstocenińska, lekko falista lub prawie płaska. Te obszary o stosunkowo dużej przydatności do zabudowy charakteryzują się niewielkimi spadkami terenu, w większości rzędu 0-5%, jedynie lokalnie w obrębie stref krawędziowych zwiększają się do 8-12%. Wysokości bezwzględne tych obszarów utrzymują się w granicach 140-157 m n.p.m.

W Bielsku Podlaskim występują również antropogeniczne formy ukształtowania terenu. Do utworzonych przez człowieka form obok nasypów kolejowych i kanałów prowadzących strumienie zaliczyć należy wyrobiska będące pozostałością eksploatacji złóż. Występujące na terenie miasta formy położone są w znacznym oddaleniu od centrum miasta przy trasach wylotowych: w zachodniej

⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Bielsk Podlaski.

⁶ Kondracki J., *Geografia regionalna Polski*, PWN, Warszawa, 2011.

części miasta przy ulicy Brańskiej oraz w części północnej przy ulicy Białostockiej. Mają niewielką powierzchnię i nie zaznaczają się silnie w rzeźbie terenu.

W podłożu Bielska Podlaskiego, poniżej osadów czwartorzędowych, występują mioceńskie piaski z lignitem o miąższości 20-50 m, zalegające na marglach kredowych. Natomiast łączna miąższość osadów czwartorzędowych wynosi ok. 100-125 m i są one reprezentowane przez naprzemianległe warstwy glin zwałowych serii piaszczysto-żwirowych oraz mułowo-ilastych. W warstwie przypowierzchniowej (do ok. 4,5 m) występują osady:

- plejstocenu – reprezentowane przez dwa poziomy glin przedzielone seriami osadów piaszczysto-żwirowych fluwiogłacjalną i mułowo-ilastych zastoiska oraz nadmorenowe piaski i żwiry fluwiogłacjalne i piaski rzeczne;
- holocenu – reprezentowane przez piaski, namuły organiczne i torfy aluwialne, deluwialne i bagienne oraz utwory antropogeniczne (np. nasypy).

W dolinie rzeki Białej występują mady rzeczne, torfy i namuły oraz piaski i żwiry. Północna część miasta, głównie mało intensywnie zabudowane okolice ul. Białostockiej tworzona jest przez ropy, mułki i piaski zastoiskowe. Gliny zwałowe, ich zwierzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe znajdują się w podłożu południowo-zachodniej, północno-wschodniej oraz niewielkim fragmencie wschodniej części miasta pokrywając wywyższenia terenu, czyli fragmenty zdenudowanej wysoczyzny plejstocenijskiej. Natomiast na pozostałych terenach, czyli w centrum miasta (poza dolinami rzecznyymi) przeważają piaski i żwiry sandrowe⁷.

5.3 GLEBY I POWIERZCHNIA ZIEMI

Największy udział w użytkowaniu powierzchni na terenie miasta mają użytki rolne. Warunki glebowe są korzystne dla rolnictwa, a gleby posiadają ogólnie wysokie klasy bonitacyjne. Na terenach wysoczyznowych gleby zaliczane są do klasy V i VI lub IIIb - IVa, natomiast na terenach dolinnych do III i IV klasy użytków zielonych.

Tabela 3. Udział gleb według ich przydatności rolniczej

Wyszczególnienie	Klasy bonitacyjne gruntów ornych								
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIz
Powierzchnia (ha)	-	-	21	273	492	244	158	15	0

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Bielsk Podlaski.

Gleby na terenie miasta zaliczane są w 57% do kwaśnych lub bardzo kwaśnych tylko 11%, to gleby obojętne. Ponadto charakteryzują się one średnim zasobem magnezu oraz niskim poziomem potasu i fosforu.

Stan gleb na terenie miasta jest stosunkowo dobry, z wyjątkiem bezpośrednio przyległych do dróg. Zagrożenie stanowi zakwaszenie gleb, co może powodować również zagrożenie dla wód powierzchniowych. Zagrożeniem dla gleb przyległych do pasów drogowych są spaliny pojazdów mechanicznych (m.in. Pb, WWA) oraz zasolenie z zimowego utrzymania dróg. Potencjalnymi problemami są wzrost antropopresji na środowisko glebowe i sukcesywne zwiększanie się powierzchni gleb przekształcanych w urbanoziemy i industroziemy, wzrost zanieczyszczenia gleb w bezpośrednim sąsiedztwie dróg (zwłaszcza o dużym ruchu pojazdów).

Na terenie miasta brak jest gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji.

⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Bielsk Podlaski.

Gleby na terenie miasta narażone są na erozję wodną powierzchniową w stopniu małym, jak również w stopniu słabym na erozję wietrzną (<15%).

Według informacji z Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej na terenie miasta nie ma terenów uznanych za osuwiska oraz terenów zagrożonych osuwiskami⁸.

5.4 ZASOBY NATURALNE

Na terenie miasta Bielsk Podlaski, przy ul. Kleeberga zlokalizowane jest złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej kategorii C1, o zasobach bilansowych 534 tys. m³. Zasoby złoża zostały rozpoznane szczegółowo, jednak z uwagi na słabą jakość nie prowadzi się wydobycia.

5.5 WODY

Wody powierzchniowe

Miasto Bielsk Podlaski położone jest w dorzeczu Wisły. Zdecydowana większość terenu odwadniana jest przez rzekę Białą, stanowiącą dopływ Orlanki. Niewielki, północno-zachodni fragment odwadniany jest przez Orlankę za pośrednictwem bezimiennego odpływu.

Rzeka Biała przecina teren miasta w kierunku zbliżonym do południkowego. W obrębie miasta koryto rzeki jest uregulowane poprzez przeprowadzenie jej wód przez przepaski w miejscach meandrowania oraz umocnienie brzegów. Szerokość rzeki wynosi 3-4 m, a jej głębokość 2-3 m. Wahania stanu wody spowodowane są głównie wiosennymi roztopami i ulewnymi deszczami. W okresie wezbrania wody zalewają część terasy zalewowej doliny.

Na terenie miasta występują również strumienie stanowiące dopływy rzek Białej i Orlanki. Prowadzą niewielkie ilości wód płynące rowami. Część z nich okresowo zanika, natomiast ich aktywność wzrasta w czasie intensywnych opadów i wiosennych roztopów. Największym z nich jest rzeka Lubka, również przeprowadzona rowem przez teren miasta, stanowiąca lewy dopływ rzeki Białej.

W mieście występuje kilka stawów i zbiorników wodnych o niewielkiej powierzchni zlokalizowanych głównie na istniejących rzekach lub w ich pobliżu. Najwięcej z nich utworzono na rz. Lubce⁹.

Na terenie miasta wyodrębniono dwie jednolite części wód rzecznych. Wody płynące reprezentują jeden typ 17 (potok nizinny piaszczysty), charakterystyczny dla krajobrazu nizinny. Jednolite części wód rzecznych na terenie miasta reprezentują ciek naturalne¹⁰.

Wody podziemne

Charakterystyka wód gruntowych na terenie Bielska Podlaskiego jest różna dla terenów wysoczyznowych i obszarów dolinowych. Na terenach wysoczyznowych występują następujące poziomy wód gruntowych:

- pierwszy ciągły poziom wód gruntowych, utrzymujący się w gruntach łatwo przepuszczalnych, którego warstwę wodonośną stanowią piaski i żwiry; zwierciadło wody gruntowej występuje na różnych głębokościach, najpłycej w sąsiedztwie obszarów dolinnych, często na głębokości mniejszej niż 2 m;
- drugi poziom płytkich wód wierzchówkowych – występuje lokalnie w stropowych warstwach glin; charakteryzuje się znacznymi wahaniami zwierciadła i zasięgu, co warunkowane jest

⁸ Stan na lipiec 2017 r.

⁹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania..., op. cit.

¹⁰ Na podstawie Bazy danych aPGW. KZGW. 2017.

intensywnością opadów i roztopów; odpływ tych wód do rzek i strumieni bywa utrudniony zmienną przepuszczalnością gruntów; głębokość zwierciadła występuje minimalnie na głębokości mniejszej niż 2 m, maksymalnie 5 m;

- trzeci poziom wód śródglinowych – (wody wgłębne) występuje w formie soczew na różnych głębokościach, przeważnie poniżej 3 m od powierzchni terenu; występowanie tych wód związane jest z zasięgiem występowania w podłożu glin zwałowych¹¹.

Natomiast na obszarze dolin rzek i strumieni oraz dolinek denudacyjnych i zagłębień terenu występują grunty o zmiennej przepuszczalności z tendencją do stałego zawodnienia. Wody tych obszarów zalegają często płycej niż 0,5 m pod powierzchnią terenu i skupiają wody spływające z wysoczyzn, a co za tym idzie, charakteryzują się dużą zmiennością poziomu lustra.

Na terenie miasta występują dwa piętra wodonośne: trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Główne użytkowe poziomy wodonośne Bielska Podlaskiego występują w obrębie utworów czwartorzędowych i z nich przede wszystkim pobierana jest woda pitna.

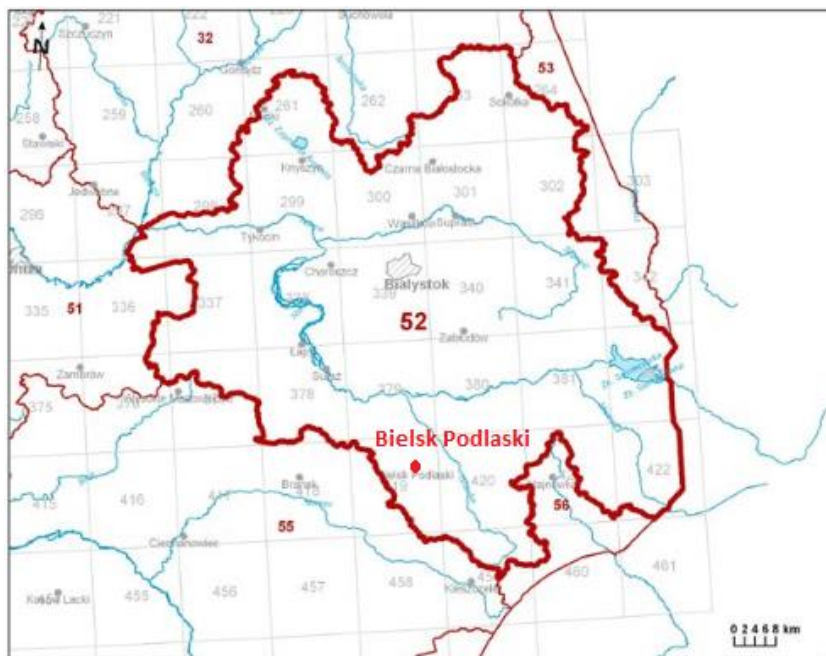
Czwartorzędowe piętro wodonośne związane jest ściśle z wykształceniem litologicznym osadów plejstoceniowych. Osady te wykształcone są w postaci naprzemianległych glin oraz serii piaszczysto-żwirowych, rzadziej mułkowo-ilastych. Warstwę wodonośną stanowią występujące na zmiennych głębokościach piaski i żwiry. Zasobność wód czwartorzędowych jest stosunkowo duża. Wydajność potencjalna studni wierconej wynosi ponad 70 m³/h, jedynie w północno-zachodniej części miasta zawiera się w przedziale 50-70 m³/h.

Piętro trzeciorzędowe jest użytkowane jedynie w centralnej części miasta, wzdłuż doliny rzeki Białej. Jego znaczenie jest marginalne, a rozpoznanie słabe.

Na terenie miasta nie odnotowano występowania złóż wód leczniczych bądź geotermalnych¹².

Bielsk Podlaski położony jest w obrębie jednolitej części wód podziemnych – JCWPd nr 52.

Rycina 1. Lokalizacja miasta Bielsk Podlaski na tle JCWPd 52.

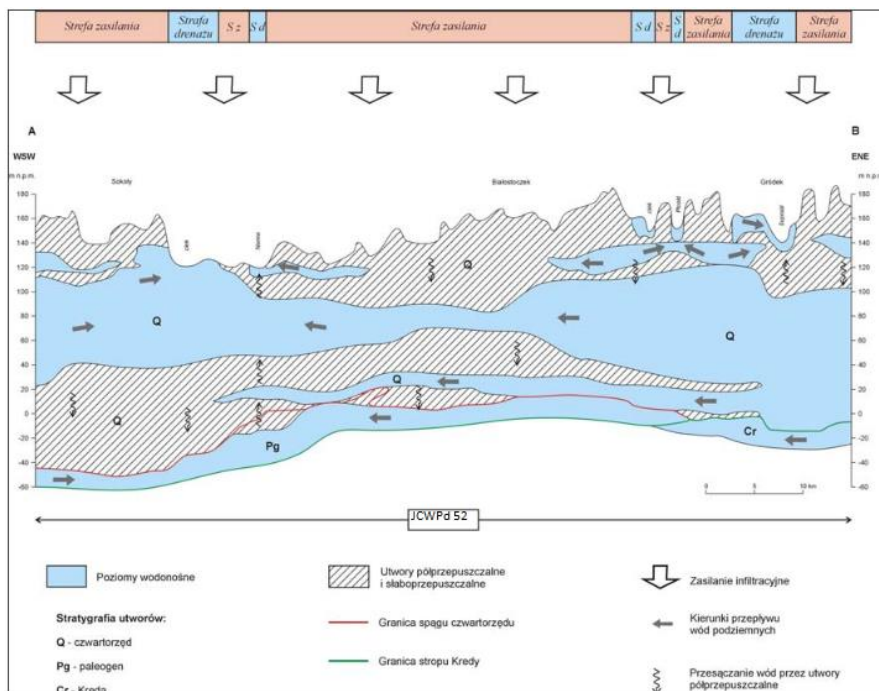

Źródło: Karta informacyjna JCWPd 52. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
<https://www.pgi.gov.pl/docman/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-40-59/4411-karta-informacyjna-jcwpd-nr-52/file.html>

¹¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania..., op. cit.

¹² Ibidem.

Rycina 2. Schemat przepływu wód podziemnych w obrębie JCWPd 52.

Źródło: Karta informacyjna JCWPd 52. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (<https://www.pgi.gov.pl/docman/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-40-59/4411-karta-informacyjna-jcwpd-nr-52/file.html>)

Jakość wód

Analiza danych zawartych w Bazie aPWŚK wykazała, że wszystkie jednolite części wód powierzchniowych, w obrębie których położony jest Bielsk Podlaski, wskazują na stan zły. Stan jednolitej części wód podziemnych na terenie miasta parametrom stanu dobrego, zarówno pod względem ilościowym, jak i chemicznym¹³.

Tabela 4. Stan jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych w obrębie miasta Bielsk Podlaski.

Lp.	Nazwa JCWP (kod)	Status JCWP	Typ JCWP	Stan wód
JCWP rzeczne				
1.	Biała (RW200017261449)	naturalna część wód	potok nizinny piaszczysty (17)	zły
2.	Strabelka (RW200017261529)	naturalna część wód	potok nizinny piaszczysty (17)	zły
JCWPd				
3.	JCWPd 52 (PLGW200052)	-	-	dobry

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Bazy aPWŚK. KZGW. 2017.

W latach 2010-2015 WIOŚ w Białymstoku przeprowadził badania rzek: Białej i Strabelki oraz Orlanki, będącej odbiornikiem (poprzez rzekę Białą) ścieków z Bielska Podlaskiego.

Ocena jakości wód JCWP Biała:

- ocena stanu ekologicznego: wykonana na podstawie indeksu fitobentosowego (IO) i makrofitowego (makrofitowy indeks rzeczny MIR) oraz ichtiofauny wykazała stan zły (V klasa);

¹³Baza danych aPWŚK. KZGW, 2017.

- ocena stanu chemicznego: poniżej dobrego, ze względu na ponadnormatywne stężenia ftalanu di(2-etyloheksylu) (DEHP);
- stan wód – ze względu na klasyfikację stanu ekologicznego i stanu chemicznego określono jako zły;
- ocena w obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych wykazała, że JCWP jest wrażliwa na eutrofizację komunalną.

Ocena jakości wód JCWP Strabelka:

- ocena stanu ekologicznego: wody zakwalifikowano do V klasy – stan zły; o wyniku zdecydował wskaźnik biologiczny – ichtiofauna;
- ocena stanu chemicznego: poniżej dobrego, ze względu na ponadnormatywne stężenia ftalanu di(2-etyloheksylu) (DEHP);
- stan wód: oceniono jako zły;
- ocena w obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych wykazała, że JCWP nie jest wrażliwa na eutrofizację.

Ocena jakości wód JCWP Orlanki od Orlej do ujścia:

- ocena stanu ekologicznego: wykonana na podstawie badań makrofitów (makrofitowy indeks rzeczny MIR) oraz ichtiofauny, wykazała stan słaby (IV klasa);
- ocena stanu chemicznego: wykazała stan dobry;
- stan wód – będący wypadkową stanu ekologicznego i stanu chemicznego oceniono jako zły;
- ocena w obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych wykazała, że JCWP jest wrażliwa na eutrofizację¹⁴.

Badania jakości wód podziemnych prowadzi Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Badania wód podziemnych, najbliższe miasta, prowadzone były w punkcie pomiarowym w miejscowości Husaki (obszar gminy Bielsk Podlaski).

Tabela 5. Klasyfikacja stanu chemicznego wód podziemnych według badań PIG-PIB.

Nr	Głębokość stropu [m]	Wody	Użytkowanie terenu	Klasa jakości wody	Wskaźniki w granicach stężeń III klasy jakości
1881	335	wgłębne	łąki i pastwiska	III	Fe geogeniczne, O ₂

Źródło: Informacja o stanie środowiska na terenie powiatu bielskiego. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku. WIOŚ Białystok. 2016. za PIG.

Stan chemiczny wód podziemnych należy uznać za zadowalający. Stwierdzono podwyższoną zawartość żelaza, pochodzenia geogenicznego oraz obniżoną zawartość tlenu¹⁵.

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisy ustalono cele środowiskowe dla jednolitych części wód na terenie miasta oraz w zasięgu jego oddziaływania (tabela poniżej).

Tabela 6. Cele środowiskowe dla jednolitych części wód na terenie miasta Bielsk Podlaski i pozostających pod wpływem oddziaływania miasta.

Lp.	Cele środowiskowe	Jednolite części wód, dla których wyznaczono cele środowiskowe
-----	-------------------	--

¹⁴ Informacja o stanie środowiska na terenie powiatu bielskiego. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku. WIOŚ Białystok. 2016.

¹⁵ Informacja o stanie środowiska ..., op. cit.

Lp.	Cele środowiskowe	Jednolite części wód, dla których wyznaczono cele środowiskowe
JCWP rzeczne		
1.	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego, osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	Biała
2.	utrzymanie dobrego stanu ekologicznego, osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	Strabelka
3.	osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego, utrzymanie dobrego stanu chemicznego	Orlanka od Orlej do ujścia
JCWPd		
4.	utrzymanie dobrego stanu chemicznego, utrzymanie dobrego stanu ilościowego	JCWPd 52

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Bazy aPWŚK. KZGW. 2017.

Cele środowiskowe ustanowione dla wód, w znacznym stopniu obarczone są ryzykiem ich nieosiągnięcia w zakładanym terminie.

Tabela 7. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód na terenie miasta Bielsk Podlaski i pozostających pod wpływem oddziaływania miasta.

Lp.	Nazwa JCW (kod)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
JCWP rzeczne		
1.	Biała (RW200017261449)	zagrożona
2.	Strabelka (RW200017261529)	niezagrożona
3.	Orlanka od Orlej do ujścia (RW20001926149)	zagrożona
JCWPd		
4.	JCWPd 52 (PLGW200052)	niezagrożona

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Bazy aPWŚK. KZGW. 2017.

W sytuacji, gdy osiągnięcie celów środowiskowych dla poszczególnych jednolitych części wód jest niemożliwe, ze względu na uwarunkowania techniczne, zbyt duże koszty działań prowadzących do poprawy stanu lub uniemożliwiają to warunki naturalne, dopuszczalne jest zastosowanie odstępstw. Dla jednolitych części wód powierzchniowych, w obrębie miasta Bielsk Podlaski, zaproponowano derogacje na podstawie: art. 4 ust. 7 oraz art. 4 ust. 4 pkt 1 RDW¹⁶.

Tabela 8. Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych na terenie miasta Bielsk Podlaski i pozostających pod wpływem oddziaływania miasta.

Lp.	Nazwa JCW (kod)	Typ odstępstwa	Uzasadnienie odstępstwa/inwestycje determinujące odstępstwa
JCWP rzeczne			
1.	Biała (RW200017261449)	4 (4)-1	Brak możliwości technicznych. Nie zidentyfikowano presji mających wpływ na wskaźniki determinujące obniżoną ocenę stanu chemicznego (Benzo(g,h,i)perylen, Indeno(1,2,3-cd)piren, Ftalan di(2-etyloheksyl) (DEHP)). Konieczne jest dokonanie

¹⁶ Na podstawie analizy danych Bazy aPGW. KZGW. 2017.

Lp.	Nazwa JCW (kod)	Typ odstępstwa	Uzasadnienie odstępstwa/inwestycje determinujące odstępstwa
			szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. W tym celu zaplanowano dla JCWP działania uzupełniające służące rozpoznaniu przyczyn obniżenia stanu chemicznego w JCWP - monitoring wód oraz uszczegółowione rozpoznanie presji. Wdrożenie działań naprawczych będzie mogło nastąpić dopiero po rozpoznaniu presji, dlatego też przewiduje się możliwość wdrożenia zaplanowanych działań po roku 2021.
2.	Strabelka (RW200017261529)	4(7)	Planowana inwestycja z zakresu ochrony przeciwpowodziowej, inwestycja spełnia potrzebę nadrzędnego interesu społecznego, a cele środowiskowe nie mogą być osiągnięte za pomocą innych działań znacznie korzystniejszych z punktu widzenia środowiska naturalnego - Odbudowa koryta rzeki Pulszanka w km 0+000÷13+780 wraz z budowlami
3.	Orlanka od Orlej do ujścia (RW20001926149)	brak	-
JCWPd			
4.	JCWPd 52 (PLGW200052)	brak	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Bazy aPGW. KZGW. 2017.

Gospodarka wodno-ściekowa

Według danych GUS (stan na koniec 2015 r.) wielkość zużycia wód na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wyniosła w Bielsku Podlaskim ogółem 2 128,8 dam³. Wielkość zużycia wód na przestrzeni dziesięciu lat wykazuje tendencje spadkową. Blisko 60% zużycia wód generuje sektor przemysłu. Pozostałe około 40% pochłania eksploatacja sieci wodociągowej.

Zaopatrzeniem w wodę miasta Bielsk Podlaski zajmuje się Przedsiębiorstwo Komunalne w Bielsku Podlaskim sp. z o.o. przy ul. Studziwodzkiej 37.

Oceny stanu sanitarnego oraz badań pod kątem przydatności wody do picia (po uzdatnieniu) dokonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna. Z oceny Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej za rok 2016 wynika, że wodociągi w mieście Bielsk Podlaskim dostarczały mieszkańcom wodę o „niekwestionowanej jakości”¹⁷.

System wodociągu miejskiego obejmuje swym zasięgiem około 96% zurbanizowanych terenów w granicach administracyjnych miasta.

Na terenie miasta istnieją również czynne zakładowe ujęcia wody głębinowej. Są też indywidualne ujęcia wody mieszkańców miasta na własne potrzeby w ilościach nie przekraczających 5 m³/d¹⁸.

Według GUS sieć wodociągowa na terenie miasta, na koniec 2016 r., osiągnęła długość 91,6 km, przy 4 048 podłączeniach do budynków. Z sieci wodociągowej korzysta 25 062 osoby, co stanowi 96,1% ludności.

System kanalizacji miasta Bielsk Podlaski jest systemem rozdzielczym - oddzielnym dla ścieków sanitarnych i oddzielnym na wód opadowych¹⁹.

¹⁷ Ocena stanu sanitarnego województwa podlaskiego za 2016 rok. Raport o stanie sanitarnym województwa podlaskiego za 2016 rok. Państwowa Inspekcja Sanitarna Województwa Podlaskiego. Białystok. 2017.

¹⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania..., op. cit.

¹⁹ Ibidem.

Sieć kanalizacji sanitarnej w obrębie miasta, na koniec 2016 r., miała długość 87,2 km, przy 2 881 przyłączach do budynków. Z sieci kanalizacyjnej korzysta 20 956 osób, tj. 80,4% mieszkańców miasta²⁰.

Na przestrzeni lat 2007-2016 zanotowano wyraźny wzrost długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Zmniejszeniu uległa dysproporcja między długością sieci wodociągowej, a długością sieci kanalizacyjnej.

Miasto Bielsk Podlaski charakteryzuje się stosunkowo dobrze rozwiniętą siecią kanalizacji deszczowej. Odbiornikami wód opadowych z terenu miasta są przepływające przez miasto cieki: Lubka i Biała. W ramach systemu kanalizacji deszczowej funkcjonuje szereg wylotów kanałów deszczowych do odbiornika, a na 17-u znajdują się urządzenia podczyszczające: separatory i osadniki.

Łączna długość kanałów deszczowych w drogach gminnych wynosi 43,93 km, a w drogach krajowych, wojewódzkich i powiatowych na terenie miasta około 7,3 km.

Ścieki komunalne z terenu miasta Bielsk Podlaski i okolicznych wsi: Widowo, Parcewo i Augustowo, stanowiących aglomerację kanalizacyjną, określoną w Rozporządzeniu Wojewody Podlaskiego Nr 27/05 a dnia 30 marca 2005 r. (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego nr.84 poz. 1056), zbierane są systemem kanalizacji sanitarnej w układzie grawitacyjno-pompowym i odprowadzane do miejskiej oczyszczalni ścieków, a po oczyszczeniu do rzeki Białej²¹.

Aglomeracja Bielsk Podlaski wpisana jest do projektu piątej *Aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2017 – AKPOŚK 2017*²².

Tabela 9. Aglomeracja Bielsk Podlaski objęta AKPOŚK 2017 (projekt)

Lp.	Wyszczególnienie	Agglomeracja Bielsk Podlaski
1.	RLM aglomeracji zgodnie z uchwałą ustanawiającą aglomerację	37 712
2.	Grupa RLMrz	1
3.	Liczba rzeczywistych mieszkańców aglomeracji	26 568
4.	Liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego	24 763
5.	Liczba mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych	1 639
6.	Liczba mieszkańców korzystających z systemów indywidualnych (przydomowych oczyszczalni ścieków)	166
7.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	48
8.	Długość sieci kanalizacji deszczowej [km]	44
9.	RLM mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	24 763
10.	RLM mieszkańców dostarczających ścieki do oczyszczalni taborem asenizacyjnym	1 639

Źródło: Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2017 – AKPOŚK 2017, KZGW, 2017. (https://bip.mos.gov.pl/fileadmin/user_upload/bip/strategie_plany_programy/Zalacznik_2_-_Wykaz_aglomeracji_oraz_przedswiezec_ujetych_w_AKPOSK_2017.xls) [Data wejścia 27.06.2017 r.].

Oczyszczalnia miejska zlokalizowana jest w północno-wschodniej części miasta Bielsk Podlaski, przy ul. Chmielnej 92. Oczyszczalnia zaprojektowana, jako mechaniczno-biologiczna z przeróbką osadów ściekowych o przepustowości 14 000 m³/d, została oddana do użytku w 1986 r. Zmiana w 2000 r. wymagań prawnych spowodowała konieczność wykonania modernizacji, która została zakończona w 2003 r. Aktualnie oczyszczalnia ścieków jest typu mechaniczno-biologicznego z osadem czynnym, z podwyższonym usuwaniem związków biogennych azotu i fosforu, a jej

²⁰ GUS. Bank Danych Lokalnych. 2016.

²¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania..., op. cit.

²² Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2017 – AKPOŚK 2017, KZGW, 2017. (https://bip.mos.gov.pl/fileadmin/user_upload/bip/strategie_plany_programy/Zalacznik_2_-_Wykaz_aglomeracji_oraz_przedswiezec_ujetych_w_AKPOSK_2017.xls) [Data wejścia 07.07.2017 r.].

przepustowość hydrauliczna wynosi $Q_{d\acute{s}r.} = 6000 \text{ m}^3/\text{d}$, a $Q_{dmax} = 7000 \text{ m}^3/\text{d}$. Przepustowość biologiczna oczyszczalni określona równoważną liczbą mieszkańców (RLM), wyrażona w BZT5 wynosi 45 000 osób. Stan techniczny urządzeń oczyszczalni należy ocenić jako średni.

Na terenie miasta dwa zakłady produkcyjne odprowadzają ścieki do własnych zakładowych oczyszczalni ścieków i po oczyszczeniu do rz. Białej²³.

Łączna ilość ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi na terenie miasta, ulegała na przestrzeni lat 2006-2015 wyraźnemu obniżeniu. W 2015 r. wyniosła 907 dam^3 .

W 2015 r. z oczyszczalni ścieków w Bielsku Podlaskim korzystało 24 508 osób, co stanowi około 94% mieszkańców miasta. Na przestrzeni lat 2006-2015 liczba ludności korzystającej z oczyszczalni wyraźnie wzrosła²⁴.

Na koniec 2015 r., na terenach nieskanalizowanych w obrębie miasta, ścieki bytowe gromadzone były w 1 436 zbiornikach bezodpływowych. Na tego rodzaju obszarach funkcjonowały również 7 przydomowych oczyszczalni ścieków. Nieczystości ciekłe dowożono do stacji zlewnej²⁵.

Na terenie miasta Bielsk Podlaski funkcjonują 2 zakładowe oczyszczalnie ścieków:

- oczyszczalnia ścieków Zakładu Bielmlek Spółdzielnia Mleczarska przy ul. Wojska Polskiego jako mechaniczno-biologiczna typu „Promlecz”, o przepustowości $1800 \text{ m}^3/\text{d}$;
- oczyszczalnia Zakładu Produkcyjnego HOOP Polska sp. z o.o. z siedzibą na ul. Mickiewicza - oczyszcza ścieki technologiczne, powstające w procesie uzdatniania wody i jej demineralizacji (odwróconej osmozy) oraz ścieki deszczowe z terenu zakładu produkcyjnego.

5.6 ROŚLINY, ZWIERZĘTA, LASY I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Obszar Równiny Bielskiej, w obrębie której położone jest miasto Bielsk Podlaski, posiada w znacznym stopniu zachowane w stanie naturalnym środowisko przyrodnicze, o wysokich i unikatowych walorach w skali kraju i Europy. Występują tu duże kompleksy naturalnych lasów oraz jeziora i bagienne doliny rzek. Wysoki stopień naturalności wynika również z samej struktury użytkowania gruntów, w której dominują obszary uznane za biologicznie aktywne, tj. łąki, pastwiska, lasy, zadrzewienia, wody i nieużytki bagienne. Ponadto obszar charakteryzuje się niewielkim zanieczyszczeniem środowiska.

Struktura przyrodnicza miasta Bielsk Podlaski składa się z rolniczo użytkowanych terenów zlokalizowanych na obrzeżach miasta, terenów zieleni położonych w dolinach rzek i strumieni, niewielkich lasów, terenów zieleni urządzonej (parki, zieleń cmentarna, zieleń ogródków działkowych) oraz terenów wód powierzchniowych. Tworzą one razem system przyrodniczy, którego głównymi osiami są rzeki i ich doliny, tereny użytkowane rolniczo stanowią pierścień wokół miasta, a pozostałe tereny są elementami uzupełniającymi. Całość pełni biologiczne, klimatyczne i hydrologiczne funkcje wpływające, na jakość życia i komfort mieszkańców²⁶.

Według danych GUS na koniec 2016 r. powierzchnia gruntów leśnych na terenie miasta Bielsk Podlaski wynosiła 44,73 ha. Lesistość obszaru kształtowała się na poziomie 1,6% i była znacznie niższa od lesistości powiatu białostockiego – 39,4%.

²³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania..., op. cit.

²⁴ GUS. Bank Danych Lokalnych.

²⁵ GUS. Bank Danych Lokalnych. 2015.

²⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bielsk Podlaski – uwarunkowania. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XI/ 89/15 Rady Miasta Bielsk Podlaski, z dnia 29 września 2015 r., Bielsk Podlaski, 2015.

Powierzchnia lasów w 2016 r. wynosiła 43,75 ha. W strukturze własności dominują lasy prywatne, stanowiące blisko 99% ogólnej powierzchni lasów na terenie miasta. Lasy publiczne stanowią własność gminy, a ich powierzchnia sięga 0,49 ha²⁷.

Tereny leśne lokalizowane są w południowej części miasta. Są to lasy o żyznych siedliskach lasu świeżego, lasu mieszanego i lasu wilgotnego. W drzewostanie dominuje dąb, brzoza, olsza i sosna o dużym zróżnicowaniu wiekowym.

Leżący nieopodal rzeki Białej, w dzielnicy Studziwody, teren leśny posiada największą powierzchnię i pełni rolę wypoczynkową. Charakteryzuje się dużą odpornością siedlisk oraz dobrze wykształconą warstwą podrostu i podszytu. Posiada sieć dróg rowerowych i jest jednocześnie miejscem pamięci. Ze względu na duże wartości poznawcze została tam również wytyczona ścieżka dydaktyczna.

Wzdłuż cieków wodnych i rowów melioracyjnych występują kępowo siedliska łągowe, głównie, jako łągi olchowe i łozowiska. Natomiast w dnach zatorzonych obniżen terenowych o wysokim poziomie wód gruntowych występuje wierzba, leszczyna i czeremcha.

Bardzo niska lesistość i struktura własności sprawiają, że lasy, pomimo niewątpliwie dużej wartości przyrodniczej, pełnią jedynie uzupełniającą rolę w systemie przyrodniczym miasta²⁸.

Istotny element w strukturze krajobrazu miasta stanowią użytki rolne, zajmujące ponad połowę powierzchni miasta. Wśród nich przeważają grunty orne i w nieco mniejszym stopniu łąki, pastwiska i sady. Zdecydowana większość gruntów ornich pozostaje w faktycznym użytkowaniu rolniczym. Jednocześnie zaznacza się stopniowe ubywanie terenów rolnych i przeznaczanie ich pod zabudowę.

Łąki i pastwiska położone w dolinie rzeki Białej stanowią najważniejszy teren pod względem przyrodniczym na terenie miasta. Obok zwartych obszarów leśnych jest to najcenniejszy pod względem bogactwa i zróżnicowania pokrywy roślinnej obszar, który powinien pozostać wolny od zabudowy i tworzyć główny zasób terenów zieleni w mieście.

Tereny użytków rolnych stanowią podstawowe elementy systemu przyrodniczego Bielska Podlaskiego. Łąki i pastwiska dolin rzecznych przecinają miasto z południa na północ oraz ze wschodu do centrum łącząc się ze sobą i jednocześnie z obszarami poza administracyjnymi granicami miasta, tworząc powiązania przyrodnicze o bardzo dużym zasięgu. Mają wpływ na kształtowanie mikroklimatu i pełnią funkcję przewiewową, tym samym podnosząc, jakość życia mieszkańców. Natomiast użytki rolne położone wokół zabudowy miasta, głównie grunty orne, formują czynny biotycznie pierścień. Jednocześnie wpływają na zwartość zabudowy oraz ograniczają „rozlewanie się” miasta i fragmentaryzację przestrzeni²⁹.

Szatę roślinną Bielska Podlaskiego budują również tereny zieleni urządzonej. Według GUS na terenie miasta tereny zieleni stanowią: parki, zieleńce, zieleń uliczna i zieleń osiedlowa. Na koniec 2015 r. tereny zieleni urządzonej zajmowały w mieście 22,58 ha³⁰.

Na terenie miasta znajdują się 3 parki spacerowo-wypoczynkowe o łącznej powierzchni 13,78 ha. W granicach administracyjnych miasta znajduje się zabytkowy park przy dawnym Dworze w Hołowiesku w okolicy ul. Traugutta. Natomiast w położonym centralnie niewielkim parku Królowej Heleny zlokalizowany jest amfiteatr miejski. Kolejny z nich, Park Aleksandra Jagiellończyka króla Polski, leży między rzekami Białą i Lubką. Na jego terenie wznosi się góra zamkowa – sztuczne usypisko o wysokości siedmiu metrów, o obwodzie dolnej części wynoszącym 213 m, a w górnej 124 m. W pobliżu góry zamkowej utworzono sztuczny zalew.

W mieście znajduje się 11 zieleńców. Zajmują łącznie powierzchnię ok. 6,6 ha. Są to obiekty niewielkich rozmiarów i pełnią głównie funkcję dekoracyjną, ale ze względu na ich lokalizację

²⁷ GUS. Bank Danych Lokalnych.

²⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania..., op. cit.

²⁹ Ibidem.

³⁰ GUS. Bank Danych Lokalnych.

stanowią cenne uzupełnienie systemu zieleni miejskiej. Skwery i zieleńce były tworzone na terenach o intensywnej zabudowie, przy ciągach komunikacyjnych i w centrum miasta, czyli tam, gdzie udział powierzchni aktywnej biotycznie był bardzo mały.

Największym z nich jest skwer im. Izabeli Branickiej położony w centrum Bielska. Pełni funkcję estetyczną i wypoczynkową. Zagospodarowany jest typowo ogrodową roślinnością (nasadzenia kwiatów, krzewy i drzewa).

Szczególne znaczenie w krajobrazie miejskim mają pasma i skupiska zieleni drzew i krzewów, które łączą tereny zurbanizowane z otaczającymi terenami otwartymi o dużym potencjale biotycznym. Tereny zieleni przyulicznej i towarzyszące zabudowie pełnią bardzo ważne funkcje kształtujące warunki życia mieszkańców. Prawidłowo komponowane oddziałują pozytywnie na układ urbanistyczny i zabudowę miasta.

W Bielsku Podlaskim zieleń osiedlowa zajmuje niewielką powierzchnię wynoszącą 2,3 ha. Jest to związane z jej małymi rozmiarami oraz niewielkim odsetkiem budownictwa wielorodzinnego, któremu często towarzyszy. Nierzadko funkcje zieleni osiedlowej spełnia zieleń ogródków przydomowych. Zlokalizowana jest generalnie poza historycznym centrum miasta.

Zdecydowanie większą powierzchnię zajmuje zieleń uliczna. Pasy zieleni utworzone wzdłuż dróg, ulic i ciągów komunikacyjnych mają łączną powierzchnię 37,65 ha i są powszechne w całym mieście.

Zieleń urządzoną uzupełniają ogrody działkowe o stosunkowo dużej powierzchni, zlokalizowane na południu Bielska Podlaskiego w dzielnicy Studziwody (posiadają powierzchnię ok. 26 ha) oraz na północy przy ulicy Wschodniej (ok. 8 ha). Oba kompleksy położone są poza obszarem intensywnej zabudowy.

Ogrody działkowe w Bielsku Podlaskim nie posiadają stref ogólnodostępnej zieleni urządzonej, które mogłyby podnosić estetykę i służyć, jako tereny wypoczynku biernego dla wszystkich mieszkańców miasta. Mimo tego zwiększają odsetek biotycznie czynnej powierzchni miasta i pełnią lokalnie funkcję wodochłonną.

Tereny zieleni uzupełnia także zieleń cmentarna. Na terenie miasta utworzono 11 cmentarzy o łącznej powierzchni 14,9 ha³¹.

5.7 OBSZARY CHRONIONE, W TYM OBSZARY NATURA 2000 I POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

Na terenie miasta Bielsk Podlaski nie występują obszary objęte ochroną przyrody, w myśl przepisów krajowych ani też obszary Natura 2000. W obrębie miasta zlokalizowano jedynie obiekty objęte ochroną w formie pomników przyrody – 11 obiektów³².

³¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania..., op. cit.

³² Rejestr form ochrony przyrody Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku (<http://bip.bialystok.rdos.gov.pl/rejestr-form-ochrony-przyrody>)

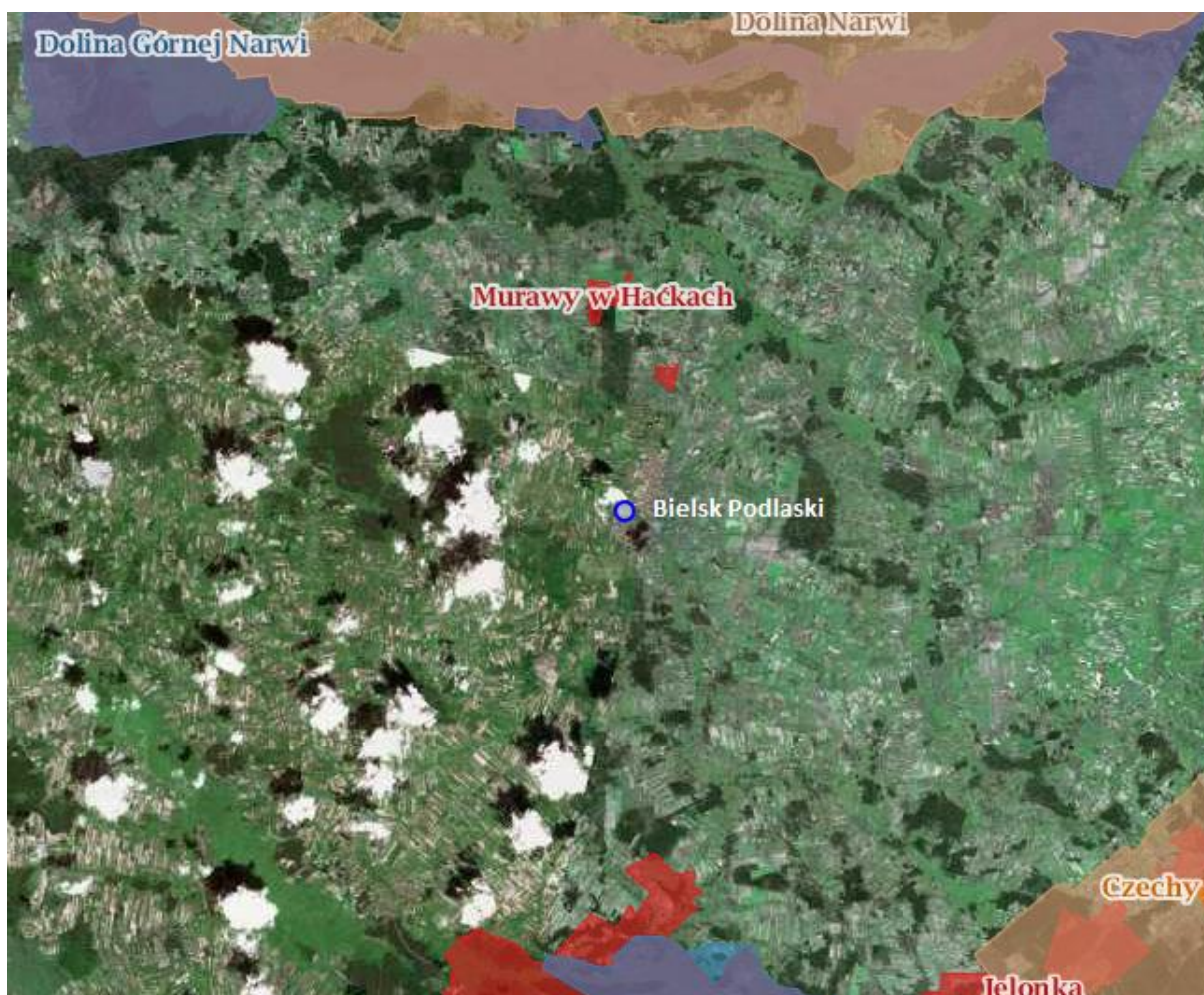
Tabela 10. Wykaz pomników przyrody zlokalizowanych na terenie miasta Bielsk Podlaski

Lp.	Nazwa pomnika przyrody (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wys. [m]
1.	Nr 436	Zarządzenie Nr 16/83 Wojewody Białostockiego z dnia 18 kwietnia 1983 r. (Dz. Urz. WRN Nr 4, poz. 33)	dąb szypułkowy o obwodzie pnia 347 cm, korona rozłożysta, regularna, pień prosty	347	22
2.	Nr 507	Zarządzenie Nr 68/84 Wojewody Białostockiego z dnia 31 października 1984 r. (Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 4, poz. 33), zmieniony Uchwałą Nr VI/41/15 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 31 marca 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2015 r. poz. 1137)	grupa drzew, 7 lip drobnolistnych i kasztanowiec zwyczajny; kasztanowiec pochylony, obłamany jeden z głównych konarów	160-350	20-28
3.	Nr 619	Zarządzenie Nr 6/90 Wojewody Białostockiego z dnia 30 stycznia 1990 r. (Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 5, poz.46) zmienione uchwałą Nr X/87/15 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie pozbawienia statusu pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r, poz. 2703)	1 lipa drobnolistna	306, 280, 260	20
4.	Nr 622	Zarządzenie Nr 6/90 Wojewody Białostockiego z dnia 30 stycznia 1990 r. (Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 5, poz.46)	dąb szypułkowy o obwodzie 269 cm, nisko osadzona regularna korona	269	22
5.	Nr 648	Zarządzenie Nr 6/90 Wojewody Białostockiego z dnia 30 stycznia 1990 r. (Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 5, poz.46)	lipa drobnolistna o obwodzie pnia 338 cm, pień rozdwojony na wysokości 3 m	338	22
6.	Nr 1113	Rozporządzenie Nr 3/94 Wojewody Białostockiego z dnia 17 listopada 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 18, poz.93)	dąb szypułkowy o obwodzie pnia 284 cm	284	25
7.	Nr 1114	Rozporządzenie Nr 3/94 Wojewody Białostockiego z dnia 17 listopada 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 18, poz.93)	dąb szypułkowy o obwodzie pnia 297 cm	297	20
8.	Nr 1116	Rozporządzenie Nr 3/94 Wojewody Białostockiego z dnia 17 listopada 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 18, poz.93)	topola czarna o obwodzie pnia 440 cm, pień rozgałęziony na 3 główne konary na wysokości 5 m	440	23
9.	Nr 1120	Rozporządzenie Nr 3/94 Wojewody Białostockiego z dnia	dąb szypułkowy o obwodzie pnia 291 cm,	291	22

Lp.	Nazwa pomnika przyrody (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wys. [m]
		17 listopada 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 18, poz.93)			
10.	Nr 1121	Rozporządzenie Nr 3/94 Wojewody Białostockiego z dnia 17 listopada 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 18, poz.93)	lipa drobnolistna o obwodzie pnia 334 cm, pień rozgałęziony na wysokości ok. 2 m	344	24
11.	brzoza brodawkowata	Uchwała Nr III/11/10 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dn 28 grudnia 2010r (Dz. Urz. Woj.. Podl. Z 2011r. Nr 22, poz. 306)	brzoza brodawkowata	237	

Źródło: Rejestr form ochrony przyrody Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku. Rejestr pomników przyrody na terenie województwa podlaskiego (stan na 01.07.2017 r.)
http://bip.bialystok.rdos.gov.pl/files/artykuly/22310/Rejestr_pomnikow_przyrody_na_terenie_wojewodztwa_podlaskiego_icon.xlsx

Rycina 3. Miasto Bielsk Podlaski na tle najbliższych obszarów objętych ochroną przyrody.

Źródło: Portal internetowy Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>)

węglowodory alifatyczne i ich pochodne oraz w mniejszym stopniu inne zanieczyszczenia związane ze specyfiką produkcji zakładu.

Oceny stopnia zanieczyszczenia powietrza, na terenie województwa podlaskiego (w tym także powiatu bielskiego i miasta Bielsk Podlaski), dokonuje corocznie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku. Badania prowadzone są w 6 stacjach pomiarowych: w Aglomeracji Białostockiej (2 stacje tła miejskiego i 1 stacja podmiejskiego), w strefie podlaskiej na terenie miasta Łomża, miasta Suwałki, Borsukówce na obszarze gminy Krynki oraz 1 stacja mobilna.

Prowadzone pomiary są bardzo istotne z uwagi na zdrowie ludzi i różnorodność biologiczną województwa, uwzględniają one m.in. kryterium ochrony zdrowia i ochrony roślin.

Na podstawie przeprowadzonego monitoringu stwierdzono, że:

- w strefie podlaskiej (w której położony jest powiat białostocki i gmina) zostały przekroczone poziomy dopuszczalne pyłu PM_{2,5} – obszarem przekroczeń było miasto Łomża.

5.9 HAŁAS

Hałas jest powszechnie występującym zanieczyszczeniem środowiska i jednym z poważniejszych problemów obniżających jakość życia.

Hałas w środowisku powodowany jest głównie przez ruch transportowy (drogowy, kolejowy, lotniczy), działalność przemysłową oraz aktywność związaną z rekreacją.

Hałas komunikacyjny jest najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym rodzajem hałasu, szczególnie na terenach zurbanizowanych o gęstej zabudowie. Na klimat akustyczny wpływa dynamika rozwoju motoryzacji, a co za tym idzie systematyczny wzrost ilości pojazdów.

Na poziom hałasu w mieście wpływa między innymi lokalizacja miasta. Przez teren miasta przebiegają dwie ruchliwe drogi krajowe Nr 19 relacji granica państwa – Kuźnica – Białystok – Siemiatycze - Międzyrzec Podlaski – Kock oraz Nr 66 relacji Zambrów – Wysokie Mazowieckie – Brańsk – Bielsk Podlaski (o długości na terenie miasta 11,764 km) wojewódzka Nr 689 relacji Bielsk Podlaski – Hajnówka – Białowieża – granica państwa (o długości na terenie miasta 1,370 km).

Sieć drogową uzupełniają drogi powiatowe o łącznej długości 11,772 km oraz drogi gminne – 75,607 km.

W ostatnich latach obserwuje się tendencję wzrostową poruszających się pojazdów po drogach krajowych przebiegających przez teren miasta.

Tabela 11. Średni dobowy ruch na drogach krajowych w punktach pomiarowych na terenie miasta.

Wyszczególnienie	SDR 2010	SDR 2015
DK 19		
Płoski – Bielsk Podlaski	6386	7589
Bielsk Podlaski/ Przejście 1/	10921	14354
Bielsk Podlaski / Przejście 2/	15292	16343
Bielsk Podlaski - Boćki	5015	5835
DK 66		
Brańsk – Bielsk Podlaski	3617	4398
Bielsk Podlaski/ Przejście 1/	7647	9374

Wyszczególnienie	SDR 2010	SDR 2015
Bielsk Podlaski - Kleszczele	2400	2590

Źródło: Dane GDDKiA.

Badania jakości klimatu akustycznego prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku. Ostatnie pomiary hałasu komunikacyjnego na terenie Bielska Podlaskiego przeprowadzono w 2012 r. przy ulicy Białostockiej. Miały one charakter pomiarów długookresowych. Wyniki badań wykazały przekroczenia norm dopuszczalnych zarówno w porze dziennej o 1,2 dB oraz w porze nocnej o 2,7 dB³⁴.

Hałas komunikacyjny jest jednym z największych zagrożeń i uciążliwości. Poziom zagrożenia hałasem komunikacyjnym jest w dalszym ciągu znaczący dla mieszkańców.

Badania poziomu hałasu wykonano także na potrzeby opracowania *Programu Ochrony Środowiska przed hałasem dla terenów położonych w województwie podlaskim poza aglomeracjami, wzdłuż dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne określone wskaźnikami L_{DWN} i L_n* .

Uwzględniono w nim drogę krajową nr 19 na odcinku przebiegającym przez miasto Bielsk Podlaski.

Tabela 12. Wyniki pomiarów poziomu hałasu komunikacyjnego na drodze krajowej nr 19 – na terenie miasta.

Kilometraż		Opis odcinka	Zakres przekroczeń wg mapy akustycznej dB		Zakres wartości wskaźnika M	
Początkowy km	Końcowy km		Wskaźnik L_{DWN}	Wskaźnik L_n	Wskaźnik L_{DWN}	Wskaźnik L_n
102+905	107+015	Przejście 1	0-5 (10)	0-5 (10)	0-10	0-10
107+015	110+778	Przejście 2	0-5 (10)	0-5 (10)	0-10	0-10

Objaśnienia: L_{DWN} długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia; L_n długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory nocy; M – wskaźnik określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14.10.2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem (Dz.U. z 2002 nr 179 poz. 1498). Źródło: opracowanie własne na podstawie: Programu Ochrony Środowiska przed hałasem dla terenów położonych w województwie podlaskim poza aglomeracjami, wzdłuż dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne określone wskaźnikami L_{DWN} i L_n .

Uciążliwości akustyczne związane z przebiegiem linii kolejowych na terenie miasta są niewielkie i dotyczą mieszkańców, których domostwa położone są w bezpośrednim sąsiedztwie linii. Przez teren miasta przebiega linia kolejowa nr 32 o znaczeniu wojewódzkim: Czeremcha – Bielsk Podlaski – Białystok. Jest ona w złym stanie technicznym i małym stopniu wykorzystywana w transporcie towarowym i pasażerskim.

Pomiary hałasu wzdłuż linii kolejowych na terenie województwa podlaskiego, w którym położone jest miasto, w 2014 prowadzono w 15 punktach pomiarowych (GIOŚ). Pomiarów dokonywano w pasie do 20 m od torowiska.

W porze dziennej w 2014 r. w punktach pomiarowych hałas kolejowy nie przekraczał 70 dB (w pasie do 20 m od linii kolejowej). W porze nocnej sytuacja jest mniej korzystna, ponieważ w około 90% procentach punktów pomiarowych zanotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku

³⁴ Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu bielskiego. WIOŚ Białystok, 2016.

na terenach chronionych (w większości > 5 dB). Z map akustycznych wynika, że hałas kolejowy wywiera najmniejszą presję na środowisko ze wszystkich rodzajów hałasu komunikacyjnego³⁵.

Według informacji WIOŚ w Białymstoku hałas przemysłowy nie stwarza w mieście większych problemów. System lokalizacji nowych inwestycji i prowadzenie ocen ich oddziaływania na środowiska, kontroli oraz egzekucji nałożonych kar, pozwala na znaczne ograniczenie zasięgu rozprzestrzeniania tego rodzaju hałasu. W 2015 r. Inspekcja prowadziła kontrolę w następujących podmiotach Danwood S.A. „BIELMLEK” Sp. z o.o. W żadnym z przypadków nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.10 NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

Wśród potencjalnych nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska, wymienia się przede wszystkim: pożary lasów, susze, powodzie, gradobicia, silne wiatry, a także awarie urządzeń infrastruktury technicznej, katastrofy komunikacyjne drogowe, głównie związane z transportem materiałów niebezpiecznych.

Szczególnym rodzajem zagrożeń występujących w środowisku są tzw. „nadzwyczajne zagrożenia” charakteryzujące się nagłym przebiegiem. Wśród tego typu zagrożeń wymienić można zarówno klęski o charakterze naturalnym: powódzie, huragany, trzęsienia ziemi, jak również katastrofy i wypadki związane z technologiami i wytworami ludzkimi, zwane poważnymi awariami (np. uwalnianie się niebezpiecznych substancji chemicznych, wybuchy, pożary). Zdarzenia związane z poważnymi awariami cechuje niepowtarzalność, losowość, wieloprzyczynowość i różnorodność bezpośrednich skutków. Ich skutkiem jest zagrożenie zdrowia i życia ludzi, degradacja środowiska i poważne straty gospodarcze. W związku z tym, że katastrofom nie można całkowicie zapobiec, istotne znaczenie ma przewidywanie ich skutków, opracowanie wcześniej właściwych planów ratowniczych, procedur postępowania, zapewnienie sił i środków, przygotowanie systemów powiadamiania.

Zagrożenie pożarami

Duże, zwarte kompleksy leśne wzmagają zagrożenie pożarami. W przypadku powstania pożaru tereny leśne potęgują zagrożenie rozprzestrzeniania się ognia. Zagrożenie pożarami wywołują także szlaki komunikacyjne i siedliska ludzkie. Poważne zagrożenie stwarzają także sami mieszkańcy, np. poprzez nielegalne wypalanie traw.

Zagrożenie powodzią i suszą

Rodzaj czynnika wywołującego zagrożenie ze strony gwałtownych zjawisk atmosferycznych, w dużej mierze zależy od pory roku. Gwałtowne i obfite opady deszczu oraz gradu stanowią zagrożenie szczególnie w porze letniej. Opady deszczu mogą wówczas powodować wezbrania cieków wodnych, a w wyniku tego podtopienia i powodzie. Natomiast gwałtowne opady gradu niosą za sobą przede wszystkim zniszczenia upraw polowych. W okresie zimowym zagrożenie stwarzają gwałtowne opady śniegu, co może spowodować głównie utrudnienia komunikacyjne, a także zniszczenia roślin uprawnych i lasów.

Według danych RZGW w Warszawie na terenie miasta Bielsk Podlaski nie występują obszary objęte ryzykiem powodziowym. Mimo tego w ostatnich latach odnotowywane są podtopienia występujące lokalnie. Jest to spowodowane intensyfikacją zabudowy przesuwaną się coraz bliżej doliny rzeki w jej górnym odcinku, na obszarze, na którym wcześniej wylewała w okresach podwyższonego stanu wód. Utworzone umocnienia i nawiezenie dodatkowego gruntu uniemożliwia rzece wylewanie na tych terenach. Wezbrana woda przepływa w dół rzeki podtapiając zabudowania w mieście.

³⁵ Wyniki badań hałasu szynowego w roku 2014 GIOŚ 2015 r., Stan klimatu akustycznego w Polsce w 2013 r. GIOŚ 2014r.

W roku 2006 przyjęto miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dotyczący utworzenia sztucznego zbiornika na rzece Białej w dzielnicy Studziwody, który jednak do tej pory nie został zrealizowany. Obiekt wraz z otoczeniem miał pełnić głównie funkcję rekreacyjną, umożliwiałby również retencjonowanie wód³⁶.

Obszar miasta narażony jest na 3 typy suszy. Łącznie suszą zagrożona jest powierzchnia 27 km², z czego 14,7% jednym typem suszy, 60,2% dwoma typami, a 25,1% trzema typami suszy³⁷.

Zagrożenie wywołane gwałtownymi zjawiskami atmosferycznymi

Poza opadami atmosferycznymi zagrożenie stwarzają również towarzyszące im wiatry i burze. Silne wiatry mogą stać się przyczyną znacznych zniszczeń drzewostanów na terenach leśnych. Ponadto na skutek wystąpienia gwałtownych burz i wiatrów może dojść do uszkodzenia linii energetycznych, napowietrzanych linii telekomunikacyjnych, uszkodzeń budynków oraz utrudnień w ruchu komunikacyjnym wywołanych m.in. możliwością zalegania na drogach połamanych konarów drzew, a w skrajnych wypadkach także całych drzew wyrwanych przez wiatr.

Zagrożenie skażeniem promieniotwórczym

Zagrożenia skażeniem promieniotwórczym należy się doszukiwać w obszarze znacznie wybiegającym poza teren miasta. Skażenie promieniotwórcze może być wywołane w wyniku awarii reaktorów jądrowych siłowni elektrowni atomowych, zlokalizowanych poza granicami kraju lub reaktorów jądrowych jednostek pływających po morzach północnych. W promieniu 250 km od granic Polski funkcjonują elektrownie jądrowe o łącznej mocy około 14,6 tys. MW, a w tym 20 bloków w 9 elektrowniach. Szczególne zagrożenie będzie miało miejsce w sytuacjach, kiedy kierunki wiatrów w górnych warstwach atmosfery będą przebiegały od rejonu awarii urządzenia jądrowego na teren miasta.

Awarie radiologiczne

Zgodnie z danymi Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej zagrożenie materiałami radioaktywnymi o największym zasięgu może nastąpić na skutek awarii reaktora w miejscowości Świerk (gmina Otwock, powiat otwocki). Reaktor znajduje się w Instytucie Energii Atomowej i jest jedynym eksploatowanym obiektem jądrowym w Polsce. Reaktor „Maria”, o mocy projektowej 30 MW, jest aktualnie eksploatowany na mocy nominalnej 21 MW. Reaktor „Ewa”, o projektowej mocy 10 MW, został wyłączony i jest obecnie używany do przechowywania wypalonego paliwa jądrowego. Zagrożenie skażeniem promieniotwórczym na terenie miasta wywołują także legalne i nielegalne przewozy materiałów rozszczepialnych głównymi szlakami komunikacyjnymi przebiegającymi przez jej obszar.

Awarie urządzeń i instalacji

Instalacje gazowe, energetyczne, ciepłownicze, wodociągowe i kanalizacyjne mogą ulec uszkodzeniu w wyniku różnych czynników. Awaryjne tych urządzeń mogą utrudnić funkcjonowanie gospodarstw domowych, zakłócić, a nawet przerwać działalność zakładów pracy oraz utrudniać komunikację i prowadzenie działań ratowniczych.

Awarii mogą także ulec instalacje przemysłowe w najbliższych zakładach przemysłowych. W celu zapobieżenia tego typu zdarzeniom w zakładach produkcyjnych realizowane są inwestycje ograniczające możliwość wystąpienia poważnej awarii. Rozmiar zagrożenia uzależniony jest od rozmiaru awarii i aktualnych warunków atmosferycznych. Stały monitoring skażenia

³⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bielsk Podlaski – uwarunkowania. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XI/ 89/15 Rady Miasta Bielsk Podlaski, z dnia 29 września 2015 r., Bielsk Podlaski, 2015.

³⁷ Na podstawie analizy projektu Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Środkowej Wisły.

radiologicznego prowadzi Państwowa Agencja Atomistyki będąca członkiem Międzynarodowego Systemu Informacji Nukleonowej w tym także wczesnego ostrzegania.

Według WIOŚ w Białymstoku na terenie powiatu bielskiego (w tym również miasta Bielsk Podlaski) nie występują zakłady o dużym ryzyku oraz zakłady o zwiększonym ryzyku powstania poważnej awarii przemysłowej. Brak jest również innych zakładów, które znajdowałyby się w rejestrze, mogących być źródłem poważnej awarii przemysłowej (kwalifikacja na podstawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych w zakładach oraz stopnia stwarzanego przez nie zagrożenia dla ludzi i środowiska)³⁸.

5.11 WYJŚCIOWY STAN ŚRODOWISKA

W ramach podsumowania analizy istniejącego stanu środowiska oraz zobrazowania stanu wyjściowego, posłużono się metodą przyjętą przez M. Kistowskiego (2002 r.), polegającą na określeniu wartości wskaźników stanu środowiska w trzech grupach:

- zasoby/walory,
- presje antropogeniczne,
- jakość środowiska³⁹.

Tabela 13. Stan wyjściowy – wskaźniki stanu środowiska.

Wskaźnik		Jednostka	Wartość wskaźnika (2015/2016 r.)
Zasoby/walory	Powierzchnia lasów	ha	43,75
	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	0
	Liczba pomników przyrody	szt.	11
	Powierzchnia terenów zieleni	ha	22,58
Antropopresja	Ścieki odprowadzone ogółem w ciągu roku	dam ³	907
	Odpady komunalne zmieszane zebrane ogółem	t	5347,25
	Zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam ³	1258,0
	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej ogółem	dam ³	2 128,8
	Korzystający z sieci wodociągowej	%	96,1
	Korzystający z sieci kanalizacyjnej	%	80,4
	Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej	-	0,95
	Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	1436
Jakość środowiska	Stan JCWP rzecznych	-	zły
	Stan JCWPd	-	dobry
	Stan jakości powietrza	-	zanotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 – obszarem przekroczeń było miasto Łomża;
	Stan klimatu akustycznego	-	zanotowano przekroczenia w

³⁸ Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o stanie środowiska na terenie powiatu bielskiego. WIOŚ Białystok, 2016.

³⁹ Kistowski M., 2002, Wybrane aspekty metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko przyrodnicze, Człowiek i Środowisko, T.26, nr 3-4.

Wskaźnik		Jednostka	Wartość wskaźnika (2015/2016 r.)
			zakresie hałasu komunikacyjnego - przekroczenia norm dopuszczalnych w porze dziennej o 1,2 dB oraz w porze nocnej o 2,7 dB;

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i WIOŚ w Białymstoku.

6 CHARAKTERYSTYKA POTENCJALNYCH ZMIAN ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski w swoim założeniu ma sprzyjać realizacji polityki regionu w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, polegającą na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej i społecznej, w taki sposób, aby nie naruszyć równowagi przyrodniczej oraz jednocześnie sprzyjać przetwarzaniu jej zasobów. Wymaga to traktowania zasobów środowiska jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długookresowej. Ta podstawowa zasada gwarantuje, że przyjęte w *Programie Rewitalizacji*, cele oraz kierunki działań sprzyjają zachowaniu środowiska regionu w odpowiednim stanie, a brak realizacji założeń dokumentu utrwałac będzie jego niekorzystne zmiany.

Największy potencjalny wpływ na środowisko miałyby zaniechanie realizacji interwencji w kierunkach ściśle związanych z jakością środowiska, określonych w ramach celu strategicznego *4 modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej (Kierunki działań: poprawa warunków mieszkaniowych w zasobach komunalnych, rozwój infrastruktury liniowej, poprawa stanu aerasanitarnego)*. Z uwagi na fakt, że w projekcie *Programu Rewitalizacji* silny nacisk położono na wzrost jakości życia na terenie miasta, należy zaznaczyć, że odstąpienie od realizacji dokumentu, może spowodować stopniowe obniżanie się jakości życia ludzi, stanowiących jeden z elementów środowiska. Należy również zaznaczyć, że ważnym czynnikiem warunkującym wysoką jakość życia jest środowisko przyrodnicze zachowane w dobrym stanie.

W odniesieniu do jakości powietrza atmosferycznego brak realizacji *Programu Rewitalizacji*, szczególnie w zakresie rozwoju sieci ciepłowniczej oraz strategii niskoemisyjnej, może doprowadzić do stopniowego wzrastania emisji niskiej zanieczyszczeń powietrza ze źródeł komunalnych, w tym gazów cieplarnianych i pyłów. Zaniechanie modernizacji budynków komunalnych oraz utrzymanie przestarzałych technologii, niewątpliwie spowoduje wzrost energochłonności oraz wzmożoną emisję zanieczyszczeń. Środowisko przyrodnicze pozostaje, co prawda w konflikcie z realizacją dużych inwestycji infrastrukturalnych, jednak biorąc pod uwagę możliwość działań minimalizujących, czy nawet kompensacyjnych, inwestycje związane z rozwojem infrastruktury sieciowej mogą przynieść w końcowym efekcie pozytywne oddziaływanie na środowisko, w stosunku do aktualnego stanu.

Odstąpienie od realizacji zamierzeń *Programu Rewitalizacji* byłoby prawdopodobnie niekorzystne także dla zachowania bioróżnorodności i stanu środowiska na obszarach chronionych – pomniki przyrody. W wyniku braku realizacji działań w dziedzinach, o których wspomniano powyżej, mogłoby dojść do degradacji ekosystemów przyrodniczo cennych, a jednocześnie do zaburzenia równowagi ekologicznej i zakłócenia przepływu energii i materii w ekosystemie.

Ponadto brak realizacji dokumentu, jakim jest *Program Rewitalizacji*, określonych celów, kierunków zadań i przedsięwzięć podstawowych miasta, mógłby doprowadzić do realizacji działań w sposób nieuporządkowany. Zakładając, że wszelkie działania przebiegałyby zgodnie z wymogami i przepisami

prawa w zakresie ochrony środowiska, można przypuszczać, że odstępianie od kompleksowej realizacji pozostałoby bez znaczącego wpływu na środowisko.

Natomiast przy założeniu, że w związku z brakiem realizacji *Programu Rewitalizacji*, na terenie miasta nie miałyby miejsca żadne inwestycje, należałoby spodziewać się pogorszenia stanu środowiska.

7 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Należy zaznaczyć że celem działań rewitalizacyjnych jest poprawa przede wszystkim jakości życia mieszkańców miasta w wielu różnych jego wymiarach, obejmujących zarówno warunki mieszkaniowe, przestrzenie publiczne, półpubliczne jak również warunki środowiska. Podejmowane będą działania w kierunku uzupełnienia infrastruktury społecznej o nowy zasób oraz modernizacja już istniejącego. Stworzenie właściwych warunków infrastrukturalnych do mniej lub bardziej zinstytucjonalizowanych działań społecznych wraz z równoczesnym wsparciem tzw. działań miękkich będzie wzmacniać spójność społeczną i pozwoli na wsparcie szerokiego spektrum osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Tym samym celem będzie służyć wykorzystanie istniejącej już infrastruktury społecznej, sportowej, rekreacyjnej.

W związku z powyższym nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji celów, kierunków działań i przedsięwzięć podstawowych.

W zapisach *Programu Rewitalizacji środowisko*, potraktowane jest jako potencjał rozwojowy miasta, co stanowi gwarancję dbałości o utrzymanie jego w dobrym stanie a tam, gdzie to możliwe dążenie do poprawy tego stanu. W związku z tym można zakładać, że ewentualne znaczące oddziaływanie na środowisko będzie ograniczane, bądź eliminowane, poczynając od wyboru najkorzystniejszego wariantu lokalizacyjnego czy technologicznego poszczególnych inwestycji, po działania minimalizujące negatywne oddziaływane, jeśli zajdzie taka konieczność.

Obecność obszarów o wysokich walorach przyrodniczych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta, jest z jednej strony, barierą dla rozwoju dużych inwestycji. Skomplikowana procedura oceny oddziaływania i problemy z wyborem odpowiedniej, ze względów przyrodniczych, lokalizacji, osłabia konkurencyjność gminy. Z drugiej zaś strony unikatowa przyroda stanowi wielki potencjał do rozwoju wybranych form gospodarki (obiektów turystyki), ale jak dotychczas nie przynosi adekwatnych korzyści. Środowisko przyrodnicze na obszarze miasta ma stać się „motorem” do dalszego rozwoju - zielonych gałęzi gospodarki.

Szczegółowy opis stanu środowiska na terenie miasta Bielsk Podlaski dokonano w rozdziale 5 niniejszej *Prognozy*.

8 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, wśród najistotniejszych problemów należy wymienić, możliwość: realizacja zadań w sąsiedztwie form ochrony przyrody (pomników przyrody, bliskim sąsiedztwie obszarów natura 2000), niską świadomość ekologiczną mieszkańców, zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, możliwość zanieczyszczenia wód.

W związku z projektowanym dokumentem należy również wziąć pod uwagę położenie miasta w niedalekim sąsiedztwie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Murawy w Haćkach (PLH200015) - na północ od miasta.

Na terenie miasta zlokalizowane są tylko pomniki przyrody.

W przypadku obszarów Natura 2000 do najważniejszych zagrożeń należy: brak wypasu, uprawy, nawożenie, wydobywanie piasków i żwirów, linie energetyczne i telefoniczne.

Poza problemami bezpośrednio wynikającymi ze specyfiki miasta, przy sporządzaniu prognozy do *Programu Rewitalizacji*, uwzględniono również problemy globalne, odnoszące się do jakości powietrza, czy też zmian klimatu.

Na szczególną uwagę zasługują inwestycje związane z rozbudową sieci przesyłowych – ciepłowniczych oraz pozostałej infrastruktury liniowej. Ich realizacja wpłynie pozytywnie na lokalne warunki aerosanitarne ograniczając przede wszystkim emisję niską z sektora komunalno – bytowego. Każda z zaplanowanych inwestycji prowadzone będzie na podstawie indywidualnego projektu budowlanego z zastosowaniem technologii BAT. Ponadto będzie poprzedzona szczegółową oceną oddziaływania na środowisko.

Szczególną uwagę należy również zwrócić na zadania związane z remontami budynków, poprawą ich bilansów energetycznych np. poprzez termomodernizacje. Budynki stanowią bowiem miejsca gniazdowania kilkunastu gatunków ptaków i nietoperzy. Dla kilku z nich jest to podstawowe miejsce lęgów. Prowadzone na szeroką skalę remonty, docieplenia i różnego typu modernizacje budynków powodują ograniczenie liczby miejsc lęgowych i stanowią jedną z głównych przyczyn zaniku ich populacji. Rozwianie w tej sytuacji stanowią skrzynki dla ptaków i nietoperzy (mogą być pod lub nadtynkowe). Muszą być one powieszane na odpowiedniej wysokości, różnicowej w zależności od gatunku, dla którego są przeznaczone. Dla zapewnienia bezpieczeństwa ludzi, skrzynki lęgowe należy wieszać w ten sposób, by pod nimi nie znajdowały się chodnik lub trawnik, ale np. zadaszone wejście do klatki schodowej. Ze względu na różną konstrukcję budynków w każdym przypadku konieczna jest konsultacja i nadzór ornitologa oraz chiropterologa nad prowadzonymi pracami. Jego zadaniem jest wskazanie najbardziej odpowiednich miejsc dla zamontowania skrzynek oraz ich liczby. W niektórych przypadkach można zastosować inne rozwiązania polegające na pozostawieniu niezabezpieczonych istniejących otworów wentylacyjnych, odpowiednio zabezpieczonych istniejących wnęk, pozostawiania wlotów do szczelin dylatacyjnych. Rozwiązania takie należy jednak każdorazowo uzgadniać ze specjalistą o ich przyjęcie nie powinno skutkować zmniejszeniem liczby dogodnych schronień w porównaniu z rozwiązaniami standardowymi.

Przy realizacji inwestycji wskazanych w *Programie Rewitalizacji* zostanie zapewniona należyta ochrona zabytkom w myśl ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie opieki nad zabytkami (Dz. U. 2014 poz. 1446 ze zm.) oraz zgodnie z zapisami Programu opieki nad zabytkami Miasta Bielsk Podlaski.

W zakresie ochrony krajobrazu proponowane działania i inwestycje będą prowadzone zgodnie z zapisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. z 2015, poz. 774), która obliuguje lokalny samorząd do określonych działań oraz uwzględnienia przy opracowaniu dokumentów planistycznych wyników audytów krajobrazowych oraz granic krajobrazu priorytetowego.

Przedstawione wyżej działania służące ochronie środowiska na obszarach cennych przyrodniczo, zostaną wzięte pod uwagę w związku z inwestycjami miasta, będą dopasowane do rodzaju zagrożenia oraz możliwości finansowych.

Ponadto podjęte zadania i działania wpłyną pozytywnie na realizację założeń ujętych w dokumentach wyższego szczebla w tym szczególnie na realizację założeń Ramowej Dyrektywy Wodnej.

9 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA

W przypadku ustaleń Programu Rewitalizacji nie uzasadnione byłoby zalecenie odstąpienia od realizacji zawartych w dokumencie rozwiązań. Rezygnacja z wdrażania tego dokumentu jako kompleksu celów i kierunków działań oraz przedsięwzięć podstawowych, byłaby dla jakości środowiska przyrodniczego i życia mieszkańców rozwiązaniem mniej korzystnym niż potencjalne znaczące oddziaływania.

Podstawowym celem sporządzenia niniejszej prognozy jest wskazanie potencjalnych skutków realizacji ustaleń *Programu* na środowisko oraz życie i zdrowie mieszkańców. Ze względu na znaczny stopień ogólności sformułowań w zakresie celów zawartych w dokumencie, możliwe jest dokonanie jedynie ogólnej ich oceny. W przypadku przedsięwzięć podstawowych dokonano bardziej szczegółowszej oceny ich oddziaływania na środowisko.

Dla wszystkich przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nakłada obowiązek sporządzenia takiego dokumentu.

W związku z tym szczegółowa analiza wpływu poszczególnych podstawowych inwestycji zostanie przeprowadzona w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko, w momencie przystąpienia do ich realizacji. W ramach procedury oś przeanalizowane zostaną rozwiązania alternatywne dla poszczególnych inwestycji podstawowych, a także ewentualne działania minimalizujące negatywny wpływ na środowisko.

Oceny oddziaływania ustaleń *Programu Rewitalizacji* dokonano za pomocą matrycy. Pod uwagę wzięto wpływ celów i kierunków działań zawartych w opracowaniu na poszczególne komponenty środowiska oraz konkretnych zamierzeń inwestycyjnych, zgodnie z art. 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 353, ze zm.), a w tym:

- obszary chronione w tym Natura 2000,
- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Za pomocą matrycy przeanalizowano oddziaływania: pozytywne, negatywne, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane.

Przewidywane oddziaływanie na środowisko poszczególnych kierunków działań i konkretnych przedsięwzięć podstawowych oceniono, według odpowiedniej wagi:

(+) – oddziaływanie pozytywne, podejmowane w ramach nich działania ukierunkowane są na poprawę stanu środowiska, jednocześnie realizacja przedsięwzięć nie ma potencjalnie negatywnego oddziaływania na środowisko;

(-) – oddziaływanie negatywne, podejmowane w ramach nich działania nie są ukierunkowane na poprawę stanu środowiska, jednocześnie realizacja przedsięwzięć może istotnie potencjalnie negatywnie oddziaływać na pewne komponenty środowiska,

(0) – oddziaływanie neutralne, w przypadku działań infrastrukturalnych w zależności od podjętych konkretnych inwestycji i rozwiązań technicznych, mogą potencjalnie zmienić się w pozytywne albo negatywne, jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić.

Tabela 14. Matryca wpływów ustaleń Program Rewitalizacji na poszczególne elementy ochrony środowiska.

Wyszczególnienie	Komponenty środowiska przyrodniczego													
	Obszary chronione, w tym Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody powierzchniowe	Wody podziemne	Powietrze atmosferyczne	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Cel główny: Zrównoważony rozwój miasta poprzez efektywne wykorzystanie potencjału społecznego i zasobów materialnych														
Cel strategiczny 1. Wzrost poziomu i jakości życia poprzez wzmacnianie kapitału społecznego														
Tworzenie warunków dla wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Aktywna polityka senioralna	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Promocja postaw obywatelskich	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Poprawa poziomu bezpieczeństwa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Integracja międzypokoleniowa	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Cel strategiczny 2. Poprawa warunków dla powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych														
Budowa i rozwój postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Rozwój ekonomii społecznej	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Rozwój kształcenia zawodowego z elementami przedsiębiorczości i mobilności zawodowej	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Cel strategiczny 3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu														
Przeciwdziałanie ubóstwu i wspieranie procesów wychodzenia z ubóstwa ze szczególnym uwzględnieniem dziedzicznego ubóstwa	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Rozwój systemu wsparcia osób zależnych (długotrwale chorych) i niepełnosprawnych i ich rodzin	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Wyrównywanie szans różnych grup społecznych na rynku pracy i aktywizacja osób bezrobotnych	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Wspieranie rodzin wieloprotblemowych – rozwój systemu wsparcia dla rodzin: psychologicznego, prawnego, socjalnego	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Cel strategiczny 4. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej														
Poprawa warunków mieszkaniowych w zasobie komunalnym	0	0	+	0	0	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Rozwój infrastruktury liniowej	0	0	+	0	0	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Poprawa stanu aerosanitarnego	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0	+	+	0	0

Wyszczególnienie	Komponenty środowiska przyrodniczego													
	Obszary chronione, w tym Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody powierzchniowe	Wody podziemne	Powietrze atmosferyczne	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Poprawa jakości usług publicznych	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+
Przyjazne przestrzenie publiczne	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Wykorzystywanie potencjału dziedzictwa materialno – kulturowego	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 15. Ocena charakteru proponowanych kierunków działań Programu Rewitalizacji.

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
Cel główny: Zrównoważony rozwój miasta poprzez efektywne wykorzystanie potencjału społecznego i zasobów materialnych	
Cel strategiczny 1. Wzrost poziomu i jakości życia poprzez wzmacnianie kapitału społecznego	
Tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży	- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku wszystkich komponentów środowiska. Wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży z terenu miasta szczególnie pozytywnie wpłynie na mieszkańców miasta. Pozwoli zatrzeć różnice pomiędzy młodzieżą pochodzącą z różnych środowisk i warstw społecznych, wyrówna ich szanse w dostępie do nowych technik i sposobów nauczania co w dalszej konsekwencji wpłynie na podniesienie stopy ich życia i możliwości dalszego rozwoju. Ponadto w ramach rozwoju będzie prowadzona edukacja niejednokrotnie podejmująca różne tematy również te związane z ochroną lokalnego środowiska naturalnego, co pozwoli na kształtowanie właściwych postaw i zachowań i przyczyni się do jego ochrony. W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.
Aktywna polityka senioralna	- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe na ludzi i dobra materialne. Aktywizacja seniorów z terenu miasta szczególnie pozytywnie wpłynie na mieszkańców miasta. Pozwoli ograniczyć ich wykluczenie społeczne a co za tym idzie włączy ich aktywnie w lokalną politykę i życie. Ponadto ich aktywizacja może dotyczyć także edukacji ekologicznej i ochrony lokalnego środowiska naturalnego co pozwoli na podtrzymanie właściwych postaw obywatelskich w tym zakresie. - neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
Promocja postaw obywatelskich	<p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p> <p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowo na wszystkie komponenty środowiska. Kształtowanie właściwych postaw obywatelskich szczególnie w zakresie edukacji ekologicznej i ochronie środowiska w mieście przyniesie mu szereg korzyści np. w zakresie właściwego postępowania z odpadami, konieczności ich segregacji, oszczędności wody i energii, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, właściwego korzystania z otaczającej bioróżnorodności. Realizacja tego działania pozwoli ukształtować właściwe postawy w zakresie ochrony środowiska odczuwalne w kolejnych latach. Ponadto możliwa będzie szybsza i większa realizacja szeregu projektów dotyczących ochrony środowiska w społeczeństwie świadomym i przychylnym tego typu działaniom.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko</p>
Poprawa poziomu bezpieczeństwa	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowo, w przypadku wszystkich komponentów środowiska. Poprawa bezpieczeństwa jest jedną z kluczowych kwestii na terenie miasta oddziałującą szczególnie na jego mieszkańców a także na turystów. Kwestie bezpieczeństwa odnosić się mogą także do kwestii środowiska naturalnego i zapewnienia właściwej ich ochrony.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Integracja międzypokoleniowa	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowe na ludzi i dobra materialne. Integracja pomiędzy młodszymi a starszymi pokoleniami pozwoli na ograniczenie izolacji ludzi starszych. Pozwoli ograniczyć ich wykluczenie społeczne i przyczyni się do ich aktywizacji społecznej. Co wpłynie pozytywnie na kreowanie właściwych postaw obywatelskich w tym także związanych z ochroną lokalnego środowiska.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Cel strategiczny 2. Poprawa warunków dla powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych	
Budowa i rozwój postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Rozwój postaw przedsiębiorczości szczególnie pozytywnie wpłynie na lokalnych mieszkańców. Pozwoli ona na poprawę bytu materialnego mieszkańców i stopy ich życia a co za tym idzie ograniczy społeczne wykluczenie. Ponadto możliwy będzie rozwój lokalnego rynku pracy wykorzystującego lokalny potencjał i jego możliwości.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Rozwój ekonomii społecznej	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Rozwój ekonomii społecznej szczególnie pozytywnie wpłynie na lokalnych mieszkańców. Pozwoli ona na poprawę bytu materialnego mieszkańców i stopy ich życia a co za tym idzie ograniczy społeczne wykluczenie. Ponadto możliwy będzie rozwój lokalnego rynku pracy wykorzystujący lokalny potencjał i jego możliwości.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
Rozwój kształcenia zawodowego z elementami przedsiębiorczości i mobilności zawodowej	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Rozwój kształcenia zawodowego szczególnie pozytywnie wpłynie na lokalnych mieszkańców. Pozwoli ona na poprawę bytu materialnego mieszkańców i stopy ich życia a co za tym idzie ograniczy społeczne wykluczenie. Ponadto możliwy będzie rozwój lokalnego rynku pracy wykorzystującego lokalny potencjał i jego możliwości.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Cel strategiczny 3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu	
Przeciwdziałanie ubóstwu i wspieranie procesów wychodzenia z ubóstwa ze szczególnym uwzględnieniem dziedzicznego ubóstwa	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Przeciwdziałanie ubóstwu i wspieranie procesów z jego wychodzenia pozwali w sposób znaczący ograniczyć wykluczenie pewnych grup społecznych, wpłynie na poprawę ich życia, dóbr materialnych a co za tym idzie podniesie stopę życiową. Wpłynie na chęć ponownej aktywizacji zawodowej a co w konsekwencji przyczyni się także do zwiększenia rozwoju miasta.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Wspieranie rodzin uzależnionych pozwali w sposób znaczący ograniczyć wykluczenie tej grupy społecznej, wpłynie na poprawę ich życia, dóbr materialnych a co za tym idzie podniesie stopę życiową. Pozwoli na ponowną ich aktywizację zawodową i społeczną.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Rozwój systemu wsparcia osób zależnych (długotrwale chorych) i niepełnosprawnych i ich rodzin	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Wspieranie osób zależnych i niepełnosprawnych pozwali w sposób znaczący ograniczyć wykluczenie tej grupy społecznej, wpłynie na poprawę ich życia, dóbr materialnych a co za tym idzie podniesie stopę życiową. Pozwoli na ponowną ich aktywizację zawodową i społeczną.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Wyrównywanie szans różnych grup społecznych na rynku pracy i aktywizacja osób bezrobotnych	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Aktywizacja osób bezrobotnych pozwoli im na poprawę własnego bytu materialnego a co za tym idzie podniesie stopę życiową. Ponadto wpłynie na rozwój lokalnego rynku pracy a tym samym i rozwój regionu.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Wspieranie rodzin wieloprotymowych – rozwój systemu wsparcia dla rodzin: psychologicznego, prawnego, socjalnego	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Wspieranie rodzin wieloprotymowych pozwali w sposób znaczący ograniczyć wykluczenie tej grupy społecznej, wpłynie na poprawę ich życia, dóbr materialnych a co za tym idzie podniesie stopę życiową. Pozwoli na ponowną ich aktywizację zawodową i społeczną.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
Cel strategiczny 4. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej	
Poprawa warunków mieszkaniowych w zasobie komunalnym	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi, wody powierzchniowe, wody podziemne, powietrze atmosferyczne, klimat, zasoby naturalne i dóbr materialnych. Szczególnie pozytywnie na lokalnych mieszkańców. Poprawa warunków w lokalach komunalnych niewątpliwie wpłynie pozytywnie na komfort życia jego mieszkańców. Pozwoli także w sposób zrównoważony korzystać z zasobów środowiska takich jak woda czy energia. Co w dalszej kolejności może generować oszczędności i przyczynić się do wzrostu stopy życia mieszkańców.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych inwestycji będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienią się w pozytywne albo negatywne. Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić. Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
Rozwój infrastruktury liniowej	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi, wody powierzchniowe, wody podziemne, powietrze atmosferyczne, klimat, zasoby naturalne i dóbr materialnych. Szczególnie pozytywnie na lokalnych mieszkańców. Rozwój infrastruktury liniowej związanej z rozbudową wodociągów, kanalizacji, kanalizacji deszczowej czy sieci ciepłowniczej szczególnie pozytywnie wpłynie na zasoby naturalne lokalnego środowiska ograniczy nadmierne zużycie wody i energii w środowisku.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych inwestycji będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienią się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów budowlanych związanych z budową wodociągu, kanalizacji czy sieci ciepłowniczej). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na połączenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
Poprawa stanu aerosanitarnego	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zasoby naturalne. Szczególnie pozytywnie na lokalnych mieszkańców. Poprawa warunków aerosanitarnych wpłynie korzystnie na lokalnych mieszkańców a także przebywających na terenie miasta turystów. Utrzymanie właściwych poziomów substancji w środowisku jest jednym z priorytetów ochrony środowiska ujętych w lokalnym programie ochrony środowiska jak i programach wyższego szczebla -powiatowym czy wojewódzkim.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych inwestycji będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienią się w pozytywne albo</p>

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
	<p>negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów budowlanych związanych z budową np. sieci ciepłej). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
<p>Poprawa jakości usług publicznych</p>	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowe, w przypadku ludzi, zabytki i dóbr materialnych. Poprawa jakości usług publicznych szczególnie pozytywnie wpłynie na lokalnych mieszkańców, ale także i turystów. Dostosowanie i ułatwienie dostępu do informacji jest istotna kwestia w kierunku zrównoważonego rozwoju społeczeństwa informacyjnego.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
<p>Przyjazne przestrzenie publiczne</p>	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Szczególnie pozytywnie na lokalnych mieszkańców. Właściwe zagospodarowanie terenu przestrzeni publicznej może pozytywnie wpłynąć na lokalny krajobraz a także zieleń.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych inwestycji będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienią się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów budowlanych związanych z budową np. sieci ciepłej). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
<p>Wykorzystywanie potencjału dziedzictwa materialno – kulturowego</p>	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowe, w przypadku ludzi, zabytki i dóbr materialnych. Szczególnie pozytywnie na lokalnych mieszkańców. Właściwe wykorzystanie dziedzictwa materialno – kulturowego pozwoli na zwiększenie atrakcyjności regionu, a co za tym idzie poprawę bytu materialnego jego mieszkańców. Ponadto pozwoli na zachowanie unikatowych tradycji kulturowych i lokalnych zabytków.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych inwestycji będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienią się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów budowlanych związanych z budową np. sieci ciepłej). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>

Wyszczególnienie	Komponenty środowiska przyrodniczego													
	Obszary chronione, w tym Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Wody powierzchniowe	Wody podziemne	Powietrze atmosferyczne	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Podlaskiego Śródmieścia														
Budowa budynku wielorodzinnego – socjalnego przy ul. Jagiellońskiej	0	0	+	0	0	+	+	+	0	0	0	+	0	+
Strategie niskoemisyjne na terenie miasta Bielsk Podlaski	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0	+	+	0	+
Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku restauracji Podlasianka wraz z zagospodarowaniem terenu	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 17. Ocena charakteru proponowanych przedsięwzięć podstawowych Programu Rewitalizacji.

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
Rewitalizacja Bielskiego Domu Kultury i Kina „Znicz” na cele kulturalne, edukacyjne i społeczne	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Po przeprowadzeniu inwestycji realizowane będą w nim zadania kulturalne, edukacyjne i społeczne np. edukacja filmowa, prozdrowotna, medialna i informacyjna. Wpłyne to korzystnie na lokalną społeczność a także na turystów, pozwoli poprawić jakość życia okolicznych mieszkańców. W ramach prac budowlanych planuje się budowę sali wielofunkcyjnej (na potrzeby różnych pracowni np. plastycznych, muzycznych, teatralnych) wraz z zapleczem, pomieszczeniami magazynowymi i pomieszczeniami technicznymi.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmieniają się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zaszyfalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
Centrum Opiekuńcze w Bielsku Podlaskim	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. W ramach inwestycji planuje się budowę budynku z przeznaczeniem na prowadzenie opieki senioralno – geriatrycznej, utworzenie hospicjum dla osób potrzebujących opieki paliatywnej, miejsca prowadzenia terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych, wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wszystkie te działania mają wpłynąć na podniesienie komfortu i jakości życia lokalnych mieszkańców. Co pozytywnie wpłynie na ich postawę społeczną i powrót do lokalnej aktywnej społeczności.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienia się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na połączenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
Dostosowanie budynku byłej Szkoły Podstawowej nr 5 do potrzeb Środowiskowego Domu Samopomocy w Bielsku Podlaskim wraz z zagospodarowaniem terenu	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. W ramach inwestycji planuje się dostosowanie budynku i zagospodarowanie terenu na potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi m.in. organizacja sali doświadczenia światłem, multimedialnej, muzykoterapii, plastycznej, widowiskowej jadalni, sal do terapii indywidualnych, gabinetów poradni psychologicznej, pielęgniarskiej sal z przeznaczeniem do grup wsparcia. Wpłynie to pozytywnie na grupę osób z tym problemy pozwoli ograniczyć ich wykluczenie społeczne i poprawi jakość i komfort życia.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienia się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na połączenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
Przystosowanie budynku Przedszkola nr 3 z Oddziałami integracyjnymi w Bielsku Podlaskim do potrzeb dzieci niepełnosprawnych	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. W ramach inwestycji planuje się budowę dwukondygnacyjnego budynku częścią basenową, basenem rehabilitacyjnym, gabinetami terapii indywidualnej, toalet, sal wielofunkcyjnych, wind, zespoły szatniowo – sanitarnego oraz szeregu pomieszczeń organizacyjno – technicznych. Szczególnie pozytywnie wpłynie to na najmłodszych pozwoli ograniczyć ich wykluczenie społeczne oraz wpłynie na poprawę komfortu życia.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
	<p>i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmieniają się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
<p>Ku lepszej przyszłości – rewitalizacja osiedla przy ul. Żarniewicza, ul. Jana Pawła II</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. W ramach inwestycji planuje się remont budynków komunalnych wraz z zagospodarowaniem terenu, budowę placu zabaw, siłowni na wolnym powietrzu, budowę boiska ze sztuczną nawierzchnią oraz aktywność zawodową i społeczną. Przyczyni się to w dużej mierze do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób bezrobotnych i osób mających problem z uzależnieniem, poprawi warunki życia mieszkańców osiedla, stworzy miejsca spotkań i integracji wielopokoleniowej. - neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmieniają się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.
<p>Modernizacja MOSiR W Bielsku Podlaskim – nadanie dla obiektu sportowego nowych funkcji zabezpieczających potrzeby społeczne osób zamieszkałych na terenie miasta Bielsk Podlaski, szczególnie na obszarze zdegradowanym</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. W ramach inwestycji planuje się przebudowę obiektów znajdujących się na terenie MOSiR. Wpłynie to korzystnie na kreowanie zdrowego stylu życia poprzez aktywność ruchową oraz edukację, kształtowanie zdrowych nawyków, propagowanie życia bez uzależnień. - neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmieniają się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.
<p>Przebudowa i rozbudowa części sportowej oraz dydaktycznej budynku II Liceum Ogólnokształcącego z BJK im. Bronisława Taraszkiewicza przy ul. Kopernika 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. W ramach inwestycji planuje budowę sali gimnastycznej wraz z zapleczem, łączników

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
	<p>między budynkami oraz sal dydaktycznych. Pozwoli to na właściwe zagospodarowanie czasu wolnego dla młodzieży, co przełoży się na jej bezpieczeństwo a także wpłynie na aktywność społeczną.</p> <ul style="list-style-type: none"> - neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmieniają się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.
Przewodnik seniora, czyli organizacja osobom starszym czasu wolnego	<ul style="list-style-type: none"> - pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Poprawa aktywność osób najstarszych pozwoli na ograniczenie ich wykluczenia społecznego, wpłynie korzystnie na udział w życiu lokalnej społeczności. Możliwa będzie także wymiana doświadczeń międzypokoleniowych. Ponadto zostanie podniesiony ich komfort i jakość życia. - neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska. <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Rozwój usług społecznych – usług opiekuńczych w mieście Bielsk Podlaski	<ul style="list-style-type: none"> - pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Realizacja usług pozwoli na poprawę i usamodzielnienie się osób niepełnosprawnych w tym starszych osób niepełnosprawnych, ograniczy ich wykluczenie społeczne i zaangażuje w życie lokalnej społeczności. Dzięki czemu zostanie podniesiony ich komfort i jakość życia. - neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska. <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Modernizacja bazy medycznej w celu dostosowania opieki zdrowotnej osób starszych i zależnych	<ul style="list-style-type: none"> - pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. W ramach inwestycji planuje się modernizację budynku SPZOZ, zakup sprzętu i wyposażenia, przeprowadzenie spotkań, szkoleń dla pacjentów. Przyczyni się to podniesienia jakości usług medycznych świadczonych lokalnym mieszkańcom przez placówce. Wpłynie to także na poprawę komfortu i jakości życia przyspieszy dochodzenie do zdrowia. Ograniczy społeczne nierówność w dostępie do świadczeń medycznych wysokiej klasy. - neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmieniają się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
Budowa i wyposażenie rehabilitacji leczniczej	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. W ramach inwestycji planuje się budowę obiektu SPZOZ wraz z zagospodarowaniem terenu oraz zakup sprzętu i wyposażenia. Przyczyni się to podniesienia jakości usług medycznych świadczonych lokalnym mieszkańcom przez placówce. Wpłynie to także na poprawę komfortu i jakości życia przyspieszy dochodzenie do zdrowia. Ograniczy społeczne nierówność w dostępie do świadczeń medycznych wysokiej klasy.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienia się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna bezrobotnych zamieszkałych w mieście Bielsk Podlaski, w szczególności na wyznaczonym do rewitalizacji obszarze	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Poprawa aktywność osób bezrobotnych pozwoli na ograniczenie ich wykluczenia społecznego, wpłynie korzystnie na udział w życiu lokalnej społeczności. Ponadto zostanie podniesiony ich komfort i jakość życia.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Ośrodek terapii i rehabilitacji	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. W ramach projektu zostanie zakupiony lub naprawiony sprzęt służący do rehabilitacji oraz świadczone będą usługi rehabilitacyjne. Pozwoli to na ograniczenie wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych, wpłynie korzystnie na udział w życiu lokalnej społeczności. Ponadto zostanie podniesiony ich komfort i jakość życia.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Asystentura rodzinna w mieście Bielsk Podlaski	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. W ramach projektu będą świadczone usługi w szerokim zakresie społecznym dla najbardziej niesamodzielnymi mieszkańców miasta. Pozwoli to na ograniczenie ich wykluczenia społecznego, wpłynie korzystnie na udział w życiu lokalnej społeczności. Ponadto zostanie podniesiony ich komfort i jakość życia.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Opieka edukacyjna dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym dzieci znajdujących się w rodzinach zastępczych)	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Projekt ma na celu wyrównanie szans edukacyjnych i środowiskowych dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Pozwoli to na ograniczenie ich wykluczeniu społecznemu, wpłynie korzystnie na udział w życiu lokalnej społeczności. Ponadto zostanie podniesiony ich komfort i jakość życia.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
	<p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska. W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Centrum rehabilitacji trzeźwości oraz punkt ds. przeciwdziałania uzależnieniem przemocy w rodzinie	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. W ramach inwestycji planuje się remont i modernizację lokalu, zakup niezbędnego sprzętu szkoleniowego oraz zatrudnienie wykwalifikowanego personelu. Pozwoli to na ograniczenie wykluczeniu społecznemu ludzi zagrożonych problemami alkoholowymi, wpłynie korzystnie na udział w życiu lokalnej społeczności. Ponadto zostanie podniesiony ich komfort i jakość życia. Zapewni też szerszy dostęp do usług terapeutycznych dla rodzin osób zagrożonych.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienia się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasignalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
Rozbudowa i modernizacja infrastruktury ciepłowniczej na obszarze objętym „Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski”	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi, powietrza atmosferycznego, klimatu, zasobów naturalnych i dóbr materialnych. Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej w znaczącym stopniu wpłynie na poprawę jakości powietrza w mieście. Podłączenie do zbiorczej sieci ciepłowniczej pozwoli na likwidację indywidualnych źródeł ciepła opalanych węglem kamienny, ograniczy emisję niską i wpłynie na lepsze parametry jakości powietrza.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienia się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasignalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
Bielsk Podlaski, Zespół poklasztorny oo. Karmelitów z XVII – XIX wieku, zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez wykonanie remontu obiektu zabytkowego	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi, zabytków dóbr materialnych. Realizacja projektu przyczyni się do zachowania dziedzictwa kulturowego regionu a co za tym idzie może wpłynąć na zwiększenie się ruchu turystycznego. Co w dalszej perspektywie wpłynie na poprawę jakości i stopy życia mieszkańców. Ponadto zostanie zachowany unikatowy zabytek.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
	<p>ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienią się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
Przyjazne przestrzenie publiczne	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi, zabytków dóbr materialnych. Projekt obejmuje m.in.: przebudowę rynku miejskiego, wykonanie napowietrznej siłowni przy ulicy Białowieskiej, utworzenie wielopokoleniowego parku rozrywki na ulicach Jagiellońskiej, Sienkiewicza Żeromskiego. Organizacja przestrzeni publicznej pozwoli na organizację czasu wolnego dla wszystkich grup społecznych oraz turystów w różnym przedziale wiekowym. Pozwoli na wzajemną integrację co wpłynie korzystnie na wzajemne relacje lokalnej społeczności.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienią się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
Bezpieczna kobieta – kurs samoobrony i ratownictwa medycznego dla dziewcząt i kobiet	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Pozwoli to na zwiększenie stopnia bezpieczeństwa wśród kobiet i dziewcząt z terenu miasta. Przyczyni się do nabycia podstawowej umiejętności oceny zagrożenia, pewności siebie, budowania świadomości i bezpiecznego dystansu.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Rewitalizacja terenów zielonych w Bielsku Podlaskim w Bielsku Podlaskim	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku bioróżnorodności, ludzi, roślin, zwierząt, zasobów naturalnych i dóbr materialnych. Przedmiotem projektu jest rewitalizacja Parku Królowej Heleny, Parku Aleksandra Jagiellończyka Króla Polski oraz Skweru im. Izabeli Branickiej. Prace będą obejmowały odtworzenie i wprowadzenie nowych nasadzeń, uporządkowanie zieleni, wymianę anfiteatru miejskiego. Przyczyni się to do poprawy jakości życia mieszkań przez zagospodarowanie terenów zieleni miejskiej pełniącej funkcję rekreacyjną, zdrowotną, ochronną i biologiczną.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienią</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
	<p>się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
Scena przy Bibliotece	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Działania obejmą przygotowanie profesjonalnych spektakli teatralnych odwołujących się do historii i tradycji kulturowych regionu, połączonych z edukacją. Przyczyni się to do zwiększenia integracji między mieszkańcami w różnym wieku. Ponadto może stać się atrakcją turystyczną co z kolei wpłynie na zwiększenie ruchu turystycznego i przyczyni się do zwiększenia zamożności regionu.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Klub Filmowy	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Działanie to pozwoli na zwiększenie integracji wśród mieszkańców miasta, umocnienie więzi społecznych i kulturowych.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Czytelnia w Plenerze	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Działanie to pozwoli na zwiększenie integracji wśród mieszkańców miasta, umocnienie więzi społecznych i kulturowych oraz zwiększy poziom czytelnictwa a tym samym informacji o regionie i otaczającym środowisku.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Przebudowa budynku handlowo – usługowego adaptacja jego pomieszczeń oraz zagospodarowanie terenu do potrzeb prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Głównym celem projektu jest modernizacja istniejącej infrastruktury w celu adaptacji jej do potrzeb prowadzenia działalności społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i zdrowotnej przez organizacje pozarządowe. Przyczyni się to do zwiększenia jakości usług świadczonych lokalnej społeczności co wpłynie pozytywnie na komfort i jakość życia jej mieszkańców.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmieniają się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
Rodzinna inwestycja w przyszłość	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Działanie to pozwoli na wsparcie rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne oraz rodzin dysfunkcyjnych. Pozwoli na zmniejszenie ich wykluczenia w lokalnej społeczności. Poprawi jakość i stopę życia. Pozwoli aktywnie uczestniczyć w lokalnej społeczności.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Centrum Integracji Społecznej	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Przedmiotem projektu jest remont budynku wraz z adaptacją. Ponadto prowadzona będzie aktywizacja zwodowców i społeczna skierowana do mieszkańców miasta, co wpłynie na poprawę ich bytu materialnego i podniesie stopę życiową. Ograniczy także ich wykluczenie społeczne i pozwoli aktywnie uczestniczyć w lokalnej społeczności.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienia się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
Dobry zawód – fajne życie- popularyzacja kształcenia zawodowego w województwie podlaskim	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Działanie to wpłynie na tworzenie warunków dla powstania i rozwoju postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców na zwiększeniu szans na regionalnym rynku pracy. Co z kolei poprawi jakość i stopę życia lokalnych mieszkańców a także przyczyni się do rozwoju lokalnej gospodarki.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Zajęcia świetlicowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz punkt wsparcia dla rodziców z osiedla POM	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Działanie to wpłynie w dużej mierze na przeciwdziałanie patologiom społecznym, uwrażliwi na kulturę i sztukę, kształtowanie właściwych postaw w rodzinie, integracji międzypokoleniowych oraz wzajemnej tolerancji wyznaniowej i narodowościowej. Pozwoli to także ograniczyć wykluczenie społeczne oraz wpłynie na poprawę warunków materialnych lokalnej społeczności.</p> <p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska.</p> <p>W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Realizacja programów profilaktyki uzależnień i przeciwdziałanie przemocy dla młodzieży oraz szkoleń dla nauczycieli i rodziców	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Działanie to wpłynie na ograniczenie społecznych i zdrowotnych skutków związanych z używaniem alkoholu i zażywaniem substancji psychoaktywnych przez mieszkańców miasta. Pozwoli na ograniczenie wykluczenia społecznego tych grup oraz pozytywnie wpłynie na poprawę ich bytu i jakości życia.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
	<p>- neutralnie w przypadku pozostałych komponentów środowiska. W przypadku tego działania nie są spodziewane negatywne oddziaływania na środowisko.</p>
Świetlica Caritas – przyjazne miejsce spotkań dzieci i młodzieży z Bielska Podlaskiego Śródmieścia	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Działanie to polegać będzie na doposażeniu, wyremontowaniu i przystosowaniu do potrzeb młodzieży budynku przeznaczonego na działanie świetlicy. Wpłynie to korzystnie na wzajemną integrację młodzieży także integrację międzypokoleniową, pozwoli na aktywne uczestnictwo w lokalnej społeczności.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienia się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
Budowa budynku wielorodzinnego – socjalnego przy ul. Jagiellońskiej	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowe, w przypadku ludzi, wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza atmosferycznego, zasobów naturalnych i dóbr materialnych. Pozwoli to na ograniczenie wykluczenia społecznego osób o najniższych dochodach. Wpłynie korzystnie na ich integrację z lokalną społecznością oraz poprawi komfort i jakość życia. Nowy budynek zostanie wyposażony w niezbędną infrastrukturę techniczną (sieć wodno – kanalizacyjną, instalacje ciepłowniczą) co korzystnie wpłynie na jakość wód oraz powietrza atmosferycznego.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienia się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
Strategie niskoemisyjne na terenie miasta Bielsk Podlaski	<p>- pozytywnie, bezpośrednio, długoterminowe, w przypadku ludzi, powietrza atmosferycznego, klimatu, zasobów naturalnych i dóbr materialnych. Działanie pozwoli na ograniczenie emisji niskiej z sektora komunalno- bytowego, wpłynie pozytywnie na ograniczenie gazów cieplarnianych oraz poprawi parametry jakościowe powietrza. Ponadto wpłynie na poprawę bilansu energetycznych i pozwoli na racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienia</p>

Wyszczególnienie	Charakterystyka oddziaływania
	<p>się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>
<p>Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku restauracji Podlasianka wraz z zagospodarowaniem terenu</p>	<p>- pozytywnie, bezpośrednie, długoterminowe, w przypadku ludzi i dóbr materialnych. Realizacja inwestycji wpłynie korzystnie na zagospodarowanie i jakość przestrzeni publicznej. Uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni służyć będzie integracji wewnętrznej i międzypokoleniowej. Ponadto wpłynie korzystnie na poprawę jakości i stopy życia mieszkańców.</p> <p>- neutralne, długoterminowe, pośrednie na pozostałe komponenty. W zależności od skali i zakresu planowanych konkretnych robót budowlanych będzie ona podlegała indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określając czy związane z pracami oddziaływania zmienia się w pozytywne albo negatywne (co trzeba rozważyć na etapie konkretnych projektów technicznych czy budowlanych). Jednocześnie na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić (z uwagi na położenia miasta w obszarach cennych przyrodniczo). Należy jednak podkreślić, że każda inwestycja prowadzona będzie w technologii BAT, aby wyeliminować ewentualne negatywne oddziaływania o ile takie wystąpią.</p>

Źródło: Opracowanie własne.

10 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU PROGRAMU REWITALIZACJI, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

Należy zauważyć, że większość oddziaływań zdefiniowanych w *Programie Rewitalizacji* będzie wywoływała jednoznaczne skutki pozytywne lub skutki o zmiennym charakterze. Charakter zmienny oddziaływań zależeć będzie od konkretnych rozwiązań ujętych w projektach technicznych i budowlanych i podlegał będzie indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko, określającej czy związane z nim oddziaływanie zmieni się w pozytywne albo negatywne. Na tym etapie prognozowania nie można tego jednoznacznie stwierdzić, a jedynie zasygnalizować, że w przyszłości problem ten może wystąpić.

Oddziaływania zmienne odnoszą się w dużej części do inwestycji związanych z rozwojem infrastruktury liniowej (cieplnej), na którą z uwagi na charakter miasta oraz obecność obszarów ochrony (w niedalekim sąsiedztwie) trzeba zwrócić szczególną uwagę.

Wszystkie zawarte w *Programie Rewitalizacji* działania, które oceniono jako jednoznacznie korzystne dla środowiska, w zakresie różnych jego elementów, należy rozumieć jako działania związane z zapobieganiem lub zmniejszaniem zagrożeń i negatywnych tendencji środowiskowych. W tym w odniesieniu do łagodzenia wpływu rozwoju infrastruktury sieciowej – tj. sieci ciepłowniczych, w sposób najmniej ingerujący w krajobraz, zwłaszcza w obszary o potencjale turystycznym.

Działaniami łagodzącymi ewentualne oddziaływania w zakresie wyżej opisanych kierunków działań i przedsięwzięć podstawowych, może być:

- prowadzenie nowej i przebudowa już istniejącej infrastruktury sieciowej w sposób zapobiegający przecinaniu i degradacji cennych struktur przyrodniczych, zwłaszcza obszarów o wysokich walorach przyrodniczych nie objętych ochroną, istotnych dla utrzymania spójności całego systemu przyrodniczego, w tym obszarów objętych ochroną;
- realizacja nowej infrastruktury w sposób ograniczający negatywne oddziaływanie (hałas, zanieczyszczenie powietrza) na tereny zamieszkania;
- prowadzenie działań technicznych i przestrzennych ograniczających potencjalne negatywne skutki infrastruktury, sprzyjających osiągnięciu wymaganych standardów jakości środowiska na terenach zamieszkania (np. ekrany akustyczne, zieleń przydrożna, ciche nawierzchnie, zmiana struktury ruchu), a także na terenach cennych przyrodniczo, przez które inwestycje te będą przebiegać;
- stosowanie zasady wariantowości, zwłaszcza dla przedsięwzięć liniowych – sieci ciepłej, prowadzącej do wyboru optymalnego dla środowiska wariantu inwestycyjnego, w tym zwłaszcza do wytyczania przebiegu inwestycji w taki sposób, aby na jak najkrótszych odcinkach zagrażały terenom o najwyższych walorach przyrodniczych;
- prowadzenie odpowiedniej i zrównoważonej polityki przestrzennej, mającej na uwadze przygotowanie terenów rozwojowych i inwestycyjnych przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań i potencjału przyrodniczego.

Uwagę należy również zwrócić na zadania związane z realizacją działań inwestycyjnych związanych z modernizacją, budową i rozbudową budynków (np. Domu Kultury i Kina „Znicz”, Szkoły Podstawowej Nr5, Przedszkola nr 3, modernizacją bazy medycznej, budynku handlowo – usługowego, budynku wielorodzinnego przy ul. Jagiellońskiej, restauracji Podlasianka). Budynki

stanowią bowiem miejsca gniazdowania kilkunastu gatunków ptaków i nietoperzy. Dla kilku z nich jest to podstawowe miejsce lęgów. Prowadzone na szeroką skalę remonty, docieplenia i różnego typu modernizacje budynków powodują ograniczenie liczby miejsc lęgowych i stanowią jedną z głównych przyczyn zaniku ich populacji. Rozwiązanie w tej sytuacji stanowią skrzynki dla ptaków i nietoperzy (mogą być pod lub nadtynkowe). Muszą być one powieszane na odpowiedniej wysokości, różnicowej w zależności od gatunku, dla którego są przeznaczone. Dla zapewnienia bezpieczeństwa ludzi, skrzynki lęgowe należy wieszać w ten sposób, by pod nimi nie znajdowały się chodnik lub trawnik, ale np. zadaszone wejście do klatki schodowej. Ze względu na różną konstrukcję budynków w każdym przypadku konieczna jest konsultacja i nadzór ornitologa oraz chiropterologa nad prowadzonymi pracami. Jego zadaniem jest wskazanie najbardziej odpowiednich miejsc dla zamontowania skrzynek oraz ich liczby. W niektórych przypadkach można zastosować inne rozwiązania polegające na pozostawieniu niezabezpieczonych istniejących otworów wentylacyjnych, odpowiednio zabezpieczonych istniejących wnęk, pozostawiania wlotów do szczelin dylatacyjnych. Rozwiązania takie należy jednak każdorazowo uzgadniać ze specjalistą o ich przyjęcie nie powinno skutkować zmniejszeniem liczby dogodnych schronień w porównaniu z rozwiązaniami standardowymi.

Należy również zaznaczyć, że wszelkie inwestycje w bliskim sąsiedztwie terenów chronionych, czy też szczególnie narażonych na zanieczyszczenia, mogą być realizowane pod warunkiem uwzględnienia zakazów, nakazów i ustaleń ujętych w dokumentach powołujących te obszary oraz w dokumentach strategicznych i programowych dotyczących tych obszarów i zasad ich użytkowania.

Na takim etapie *Programu Rewitalizacji* nie można jednoznacznie wskazać działań kompensacyjnych, zwłaszcza nie znając skali (projektów technicznych i budowlanych przy realizacji przedsięwzięć podstawowych) potencjalnych zagrożeń. Działania kompensacyjne mogą być natomiast wynikiem ocen szczegółowych na dalszych etapach planowania i wdrażania działań o charakterze przedsięwzięć, zwłaszcza na etapie oceny oddziaływania na środowisko, w przypadku wykazania potrzeby wdrażania rozwiązań kompensacyjnych.

Przykładowe działania jakie powinno się zastosować w związku z realizacją działań ujętych w *Programie Rewitalizacji* przedstawiono także w rozdziale 8 niniejszego dokumentu. Ponadto każdorazowo przy realizacji konkretnych działań, szczególnie związanych z rozwojem infrastruktury sieciowej, powinno się prowadzić indywidualną ocenę oddziaływania na środowisko i na tej podstawie decydować o ich realizacji bądź zaniechaniu.

11 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PROGRAMU REWITALIZACJI WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – prognoza powinna przedstawiać „...rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru...”⁴⁰.

⁴⁰ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 353, ze zm.).

W ramach strategicznej oceny oddziaływania rozwiązania alternatywne do proponowanych w *Programie Rewitalizacji* mogą obejmować alternatywne: lokalizacje przedsięwzięcia, przebiegi szlaków w przypadku inwestycji infrastrukturalnych (sieci ciepłowniczej), rozwiązania technologiczne lub konstrukcyjne przedsięwzięć, różne skale i rozmiary inwestycji, harmonogramy lub organizacje prac budowlanych, metody budowy, sposoby likwidacji przedsięwzięć oraz alternatywne procesy.

Analizowany *Program Rewitalizacji* sporządzony została w układzie jednowariantowym, nie zawierającym innej, poza podstawową, alternatywy rozwoju. Taki projekt poddany został ocenie wpływu na środowisko w niniejszej Prognozie. W dokumencie Prognozy nie zostały zamieszczone szczegółowe propozycje rozwiązań alternatywnych, związanych z realizacją poszczególnych działań i kierunków wymaganych dla osiągnięcia zakładanych celów. Wskazuje się jedynie, że każda zakładana w dokumencie inwestycja (w tym przede wszystkim w sąsiedztwie obszarów cennych przyrodniczo) powinna podlegać indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko co pozwoli w sposób jednoznaczny stwierdzić w jakim zakresie i czy w ogóle wpłynie na środowisko. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości w tym zakresie należy zaniechać takiej inwestycji.

12 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PROGRAMU REWITALIZACJI ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

System monitorowania przedstawiony w *Programie Rewitalizacji* jest spójny z zapisami strategicznych opracowań na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym tj. m.in.: Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2020, Strategii Rozwoju Miasta Bielsk Podlaski na lata 2011-2020 i innych.

W ocenie autorów opracowania zaproponowane wskaźniki nie wymagają modyfikacji i mogą być wykorzystane do monitorowania oddziaływań na środowisko. Jednakże, warunkiem możliwości ich wykorzystania do monitorowania wpływu projektowanego dokumentu na środowisko, może być pogłębiona analiza jakościowa środowiska lub jej wybranych komponentów.

Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko:

- stan jakości powietrza atmosferycznego w mieście- wielkość emisji ze źródeł grzewczych i komunikacyjnych do atmosfery;
- jakość wód stojących, płynących i podziemnych jakoś wód do picia;
- uciążliwość hałasu, przede wszystkim komunikacyjnego;
- powierzchnia obszarów przyrodniczo cennych;

13 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 353, ze zm.) w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Ze względu na zasięg przestrzenny obszaru objętego *Programem Rewitalizacji* skutki jego realizacji nie będą miały znaczenia transgranicznego. Podjęte w ramach dokumentu cele, kierunki działań i przedsięwzięcia podstawowe będą miały zasięg ograniczający się do terenu miasta.

14 NAPOTKANE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

W trakcie opracowywania niniejszej Prognozy zetknięto się z pewnymi ograniczeniami, ale nie napotkano na trudności, wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy. Pewnym ograniczeniem podczas opracowania niniejszego dokumentu był dość ogólny stopień niektórych zapisów *Programu Rewitalizacji*.

15 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą do opracowania *Prognozy oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacja Miasta Bielsk Podlaski* (zwanej dalej *Prognozą*) jest art. 46 ust. 1, art. 50 oraz art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 355, ze zm.). Wykonana została zgodnie z zakresem określonym w art. 51 ust. 2 ww. ustawy oraz art. 52 ust. 1 i 2 ww. ustawy. Zakres dokumentu uwzględnia uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Podlaskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Należy zaznaczyć że celem działań rewitalizacyjnych jest poprawa przede wszystkim jakości życia mieszkańców miasta w wielu różnych jego wymiarach, obejmujących zarówno warunki mieszkaniowe, przestrzenie publiczne, półpubliczne jak również warunki środowiska. Podejmowane będą działania w kierunku uzupełnienia infrastruktury społecznej o nowy zasób oraz modernizacja już istniejącego. Stworzenie właściwych warunków infrastrukturalnych do mniej lub bardziej zinstytucjonalizowanych działań społecznych wraz z równoczesnym wsparciem tzw. działań miękkich będzie wzmacniać spójność społeczną i pozwoli na wsparcie szerokiego spektrum osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Tym samym celom będzie służyć wykorzystanie istniejącej już infrastruktury społecznej, sportowej, rekreacyjnej.

W *Prognozie* analizie poddano potencjalne skutki środowiskowe realizacji *Programu Rewitalizacji* oraz zawarto informacje czy założenia określone zostały w sposób optymalny dla środowiska. Niniejszy dokument określa, czy korzyści społeczno-gospodarcze, wynikające z realizacji zamierzeń, rekompensują straty w środowisku, a także jak można zminimalizować ewentualne negatywne oddziaływanie.

Cele ochrony środowiska na poziomie strategicznym i operacyjnym w *Programie Rewitalizacji* uwzględniono w sposób zbliżony do ujęcia zaprezentowanego w innych dokumentach strategicznych. Zachowanie walorów środowiskowych jest ważnym elementem wizji rozwoju miasta, a plany rozwoju gospodarczego z poszanowaniem przyrody i traktowanie środowiska, jako jednego z aktywów regionu, pozwala uznać, że *Program Rewitalizacji* doskonale wpisuje się w trendy obowiązujących polityk prośrodowiskowych w tym szczególnie województwa podlaskiego.

W *Prognozie* przeanalizowano stan środowiska przyrodniczego i środowiska życia człowieka na obszarze miasta i określono obszary problemowe. Wyniki analizy stanu środowiska w mieście wskazują na jego ogólny dobry stan. Zidentyfikowane na terenie miasta problemy ochrony środowiska w większości są istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu. W wielu przypadkach problemy ochrony środowiska wynikają z problemów rozwojowych i dotyczą braków w nowoczesnej infrastrukturze (ciepłowniczej), i tej służącej ochronie środowiska. Realizacja *Programu Rewitalizacji* ma więc szansę wpłynąć na rozwiązanie problemów ochrony środowiska.

Szeroki zakres dziedzin i zadań rozwoju sprawia, że przewidywane oddziaływania *Programu Rewitalizacji* mogą mieć różnorodny charakter, od pozytywnych, przez neutralne, mogące przybierać dwójaki charakter, po negatywne. Potencjalne negatywne oddziaływania (o ile takie wystąpią) często będą miały jedynie lokalny charakter, a przy zastosowaniu działań minimalizujących, pozostaną bez

większego znaczenia dla ogólnego stanu środowiska. W zakresie przewidywanych oddziaływań projektu *Programu Rewitalizacji* na ludzi można uznać, iż wszystkie planowane w ramach celów strategicznych kierunki działań i przedsięwzięcia podstawowe będą miały pozytywne oddziaływanie na mieszkańców miasta. Oddziaływania będą miały w przeważającej części bezpośredni i długotrwały charakter. Szczególnie istotne zapisy związane z ochroną środowiska w odniesieniu do analizowanego komponentu zostały zapisane w ramach celu strategicznym 4 dotyczącego rozwoju infrastruktury liniowej i poprawy warunków aerosanitarnych. W *Programie Rewitalizacji* położono także duży nacisk na ograniczenie wykluczenia społecznego mieszkańców miasta i promowanie prozdrowotnego stylu życia, co może mieć przełożenie na wzrost postaw prośrodowiskowych. Promocja wewnętrznych potencjałów obszaru daje szansę na zmianę dotychczasowego postrzegania obszarów chronionych (w tym Natura 2000), jako bariery rozwojowej. Obszary cenne przyrodniczo mogą być bardziej postrzegane, jako źródło czerpania korzyści, a przez to będą otaczane większą troską.

Do podstawowych działań łagodzących negatywne oddziaływania infrastruktury technicznej na elementy przyrodnicze, należy planowanie lokalizacji i tras ich przebiegu, tak aby w jak najmniejszym stopniu ingerowały w środowisko przyrodnicze. Szczególną uwagę należy zwrócić na obszary objęte ochroną oraz wzajemne powiązania tych obszarów, które mogłyby wejść w kolizję z planowanymi trasami. Nowe inwestycje winny być każdorazowo poddane indywidualnej ocenie oddziaływania na środowisko i poprzedzone rozważeniem najkorzystniejszych wariantów lokalizacyjnych i technologicznych, co już na etapie planowania często pozwala wyeliminować niekorzystny wpływ na środowisko. Ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko będzie się wiązało także ze stosowaniem najlepszych dostępnych technik BAT, prowadzeniem gospodarki niskoemisyjnej, podnoszeniem efektywności energetycznej itp.

Realizacja każdego z kierunków działań, podjętych w ramach realizacji *Programu Rewitalizacji* może w zróżnicowany sposób oddziaływać na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego. Większość ze zidentyfikowanych działań wywoła prawdopodobnie skutki pozytywne lub o ogólnym zmiennym charakterze.

Analiza celów strategicznych kierunków działań i przedsięwzięć podstawowych nie wykazała konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W związku z realizacją dokumentu nie przewiduje się wystąpienia znaczącego oddziaływania na środowisko. Obszary strategicznego działania będą prawdopodobnie poddawane presji ze strony realizacji konkretnych działań, ale nie będzie to oddziaływanie na tyle znaczące, żeby skutkowało wyraźnym pogorszeniem stanu tych obszarów.

Reasumując należy ocenić, iż realizacja *Programu Rewitalizacji* w proponowanym kształcie umożliwi rozwój gospodarczy miasta zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, minimalizując negatywne oddziaływanie na środowisko przy efektywnym wykorzystaniu lokalnego potencjału, w wyniku czego ogólny, dobry stan środowiska nie ulegnie pogorszeniu, a w przypadku niektórych elementów środowiska należy spodziewać się poprawy.

16 KRÓTKIE REKOMENDACJE

Każdorazowo przy realizacji kierunków działań i przedsięwzięć podstawowych należy przeprowadzić indywidualną ocenę oddziaływania na środowisko, aby wybrać najbardziej korzystny wariant środowiskowy ze szczególnym uwzględnieniem bliskiego sąsiedztwa obszarów chronionych i ich powiązań z innymi. Dotyczy to przede wszystkim realizacji zadań: rozbudowa i modernizacja infrastruktury ciepłowniczej na obszarach objętych „Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski” oraz strategii niskoemisyjne na terenie miasta Bielsk Podlaski

17 LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Bank Danych Lokalnych, GUS, 2017
2. Baza aPWŚK. KZGW. 2017.
3. *Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych*, PIG
4. Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, GDOŚ, <http://crfop.gdos.gov.pl> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko
6. GeoserwisGDOŚ
<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?showExternalObject=C681E518944666D9DAD45DBFB53F7BF1>.
7. Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu bielskiego, WIOŚ w Białymstoku, Białystok, 2016.
8. Kistowski M., *Wybrane aspekty metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko przyrodnicze*, „Człowiek i środowisko” 26 (3-4), 2002
9. Kondracki J., *Geografia regionalna Polski*, PWN, Warszawa, 2011.
10. *Krajowy Raport Mozaikowy. Stan Środowiska w województwach w latach 2000-2007*, Inspekcja Ochrony Środowiska, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa, 2010
11. Miłoś-Cielma M., Ławreszuk D., Jędrzejewski W., *Korytarze ekologiczne w planach zagospodarowania przestrzennego województw – przegląd koncepcji, metod i stanu zagospodarowania prac* - w: *Ochrona łączności ekologicznej w Polsce*, Zakład Badania Ssaków Polskiej Akademii Nauk, Białowieża, 2009
12. Ocena ex-ante zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020, WARR S.A., Wrocław, 11 marca 2013.
13. Paczyński B. (red.), 1995, *Atlas hydrogeologiczny Polski*, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa
14. Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 05 lipca 2017 r., znak WPN.411.2.4.2017.AR
15. Prognoza oddziaływania na środowisko dla potrzeb projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
16. Prognoza SRWP 2020.
17. Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej. 2016.
18. Strategia Rozwoju Miasta Bielsk Podlaski.
19. Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski.
20. Program Rozwoju Lokalnego Miasta Bielsk Podlaski na lata 2011-2020
21. Projekt Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Środkowej Wisły. RZGW Warszawa. Warszawa, 2016.
22. *Program wodno-środowiskowy kraju*. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa, 2010.
23. Rastrowa Mapa Podziału Hydrograficznego Polski, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, mapa.kzgw.gov.pl

24. Ramowa Dyrektywa Wodna z dnia 23 października 2000 r. 2000/06/WE
25. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku, Prowadzone rejestry <http://bip.bialystok.rdos.gov.pl>.
26. Rejestr obszarów chronionego krajobrazu województwa podlaskiego. RDOŚ w Białymstoku (<http://bip.bialystok.rdos.gov.pl/rejestr-form-ochrony-przyrody>)
27. Rejestr rezerwatów przyrody województwa podlaskiego. RDOŚ w Białymstoku (<http://bip.bialystok.rdos.gov.pl/rejestr-form-ochrony-przyrody>)
28. Rejestr użytków ekologicznych na terenie województwa podlaskiego. RDOŚ w Białymstoku (<http://bip.bialystok.rdos.gov.pl/rejestr-form-ochrony-przyrody>)
29. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 71)
30. Sokołowski A. W., *Lasy północno-wschodniej Polski*, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2006.
31. *Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020*, Załącznik do uchwały nr XXXV/438/06 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 30 stycznia 2006 r.
32. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134)
33. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013, poz. 1235, ze zm.)
34. <http://www.gminy.pl/powiaty/222.html>
35. <https://www.pgi.gov.pl/docman/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-40-59/4415-karta-informacyjna-jcwpd-nr-56/file.html>

SPIS RYSUNKÓW:

Rycina 1.	Lokalizacja miasta Bielsk Podlaski na tle JCWPd 52.	31
Rycina 2.	Schemat przepływu wód podziemnych w obrębie JCWPd 52.	32
Rycina 3.	Miasto Bielsk Podlaski na tle najbliższych obszarów objętych ochroną przyrody.	41
Rycina 4.	Miasto Bielsk Podlaski na tle sieci korytarzy ekologicznych.....	42

SPIS TABEL:

Tabela 1.	Powiązania <i>Programu</i> z innymi dokumentami.....	20
Tabela 2.	Położenie miasta Bielsk Podlaski na tle powiatu bielskiego.....	27
Tabela 3.	Udział gleb według ich przydatności rolniczej.....	29
Tabela 4.	Stan jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych w obrębie miasta Bielsk Podlaski.	32
Tabela 5.	Klasyfikacja stanu chemicznego wód podziemnych według badań PIG-PIB.	33
Tabela 6.	Cele środowiskowe dla jednolitych części wód na terenie miasta Bielsk Podlaski i pozostających pod wpływem oddziaływania miasta.....	33
Tabela 7.	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód na terenie miasta Bielsk Podlaski i pozostających pod wpływem oddziaływania miasta.	34
Tabela 8.	Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych na terenie miasta Bielsk Podlaski i pozostających pod wpływem oddziaływania miasta.	34
Tabela 9.	Aglomeracja Bielsk Podlaski objęta <i>AKPOŚK 2017 (projekt)</i>	36
Tabela 10.	Wykaz pomników przyrody zlokalizowanych na terenie miasta Bielsk Podlaski	40
Tabela 11.	Średni dobowy ruch na drogach krajowych w punktach pomiarowych na terenie miasta.	43
Tabela 12.	Wyniki pomiarów poziomego hałasu komunikacyjnego na drodze krajowej nr 19 – na terenie miasta.....	44
Tabela 13.	Stan wyjściowy – wskaźniki stanu środowiska.	47
Tabela 14.	Matryca wpływów ustaleń <i>Program Rewitalizacji</i> na poszczególne elementy ochrony środowiska.	53
Tabela 15.	Ocena charakteru proponowanych kierunków działań <i>Programu Rewitalizacji</i>	54
Tabela 16.	Matryca wpływów przedsięwzięć podstawowych <i>Program Rewitalizacji</i> na poszczególne elementy ochrony środowiska.....	59
Tabela 17.	Ocena charakteru proponowanych przedsięwzięć podstawowych <i>Programu Rewitalizacji</i>	61